

VERSLAG AAN DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

voorgesteld door

HET BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN EN TELECOMMUNICATIE,

overeenkomstig artikel 34, derde lid,
van de wet van 17 januari 2003
met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en
telecommunicatiesector

Maart 2011

VOORWOORD

Hierbij heeft het BIPT de eer om zijn nieuwe halfjaarlijks verslag aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers te overhandigen. Dit verslag gaat in op de activiteiten die het BIPT in de tweede helft van het jaar 2010 heeft verricht en vermeldt de plannen die het in het eerste semester 2011 tot een goed einde wil brengen. Deze informatie is ook terug te vinden in het beheersplan van het Instituut dat op de website www.bipt.be gepubliceerd wordt.

De Raad van het BIPT houdt zich ter beschikking van de geachte leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers voor alle verdere inlichtingen.

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Charles Cuvelliez
Lid van de Raad

Catherine Rutten
Lid van de Raad

Luc Hindryckx
Voorzitter van de Raad

Inhoudsopgave

1.1. ANALYSE VAN DE ELEKTRONISCHE COMMUNICATIEMARKTEN EN VERWERKING VAN DE MARKTGEGEVENS.....	5
1.2. VASTE INTERCONNECTIE.....	7
1.3. INTERCONNECTIE IN DE SECTOR VAN DE MOBIELE TELEFONIE.....	9
1.4. TOEGANG TOT HET AANSLUITNETWERK: ONTBUNDELING (BRUO) EN BITSTREAM (BROBA, WBA).....	10
1.5. WHOLESAAANBOD VOOR HUURLIJNEN (BROTSoLL).....	11
1.6. GESCHIEDEN BOEKHOUDING.....	11
1.7. TELECOMMUNICATIEBAROMETER.....	12
1.8. STATISTIEKEN.....	12
2. TECHNOLOGIE.....	16
2.1. NETWERKEN EN DIENSTEN.....	16
2.2. EXAMENS (RADIOAMATEUR – MARITIEME RADIOCOMMUNICATIE).....	16
2.3. VERGUNNINGEN.....	17
2.4. SITEBEHEER: NORMEN INZAKE BLOOTSTELLING AAN ELEKTROMAGNETISCHE GOLVEN EN CONTROLE VAN SITE SHARING.....	19
2.5. FREQUENTIES.....	22
2.6. NOTIFICATIES APPARATUUR EN RADIO-INTERFACES.....	27
2.7. NUMMERING.....	30
3. POSTSECTOR.....	33
4. DE DIENSTEN NCS, CTR TELECOM EN STTS.....	43
4.1. NCS - CONTROLE OP DE GEBRUIKERS VAN RADIOGOLVEN.....	43
4.2. TENUITVOERLEGGING VAN DE UNIVERSELE DIENST.....	46
4.3. AANDACHT VOOR DE BELANGEN VAN DE GEBRUIKERS.....	60
4.4. NOODDIENSTEN – WETTELIJKE ONDERSCHEPING VAN ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE....	62
4.5. VEILIGHEID VAN DE NETWERKEN.....	69
4.6. CTR TELECOM.....	71
5. DIENST INTERNATIONALE BETREKKINGEN TELECOM.....	73
6. JURIDISCHE DIENST TELECOM.....	74
6.1. WETGEVING.....	74
6.2. HET SAMENWERKINGSAKKOORD MET DE GEMEENSCHAPPEN.....	86
6.3. ETHISCHE COMMISSIE.....	86
6.4. ANTISLAMMINGCONTROLES (ARTIKEL 135).....	88
6.5. CONTROLE OP DE TRANSPARANTIEVERPLICHTINGEN IN GEVAL VAN WIJZIGINGEN VAN DE CONTRACTUELE VOORWAARDEN EN PRIJSVERHOOGINGEN (ARTIKEL 108, §2).....	91
6.6. NALEEVING VAN DE WETGEVING – CONTROLES EN INBREUKPROCEDURES.....	93
6.7. GESCHILLEN.....	94
6.8. EUROPESE COÖRDINATOR.....	95
6.9. HET BIPT, MEDIAREGULATOR.....	96
7. BOEKHOUDING, PERSONEELSDIENST EN HUMAN RESOURCES.....	98
7.1. BOEKHOUDING.....	98

7.2. HUMAN RESOURCES EN PERSONEELSDIENST	98
7.3 DIENST OPLEIDINGEN.....	100
Lijst van de afkortingen.....	102

1. Dienst Markt/Economische analyse

1.1. Analyse van de elektronischecommunicatiemarkten en verwerking van de marktgegevens

Overzicht

Net vóór het ingaan van het tweede halfjaar 2010 is de analyse van de markt voor de gespreksafgifte op mobiele netwerken (markt 7/07) afgerond: op 30 juni is het betreffende besluit van 29 juni 2010 gepubliceerd.

De overige lopende marktanalyses bevinden zich in het volgende stadium:

- de nieuwe toegangsverplichting op de retailmarkt voor toegang tot het vaste openbare telefoonnetwerk, mogelijk gemaakt door de technische evolutie van het telefoonnetwerk van de gevestigde exploitant, heeft geleid tot de noodzaak een nieuwe openbare raadpleging te organiseren, welke begin augustus afliep; ook de adviesaanvraag aan de Raad voor de Mededinging moet daarom overgedaan worden;
- alvorens de markt voor de gespreksopbouw (markt 2/07) verder af te werken, wordt er gewacht tot er meer duidelijkheid is over de problematiek in verband met de VAS-nummers;
- de belangrijke markten voor ontbundelde toegang en breedbandtoegang, gekoppeld aan de markt voor omroeptransmissie, waarbij nauw samengewerkt werd met de mediaregulators, is eind december voorgelegd aan de sector door middel van een publieke raadpleging; het opstellen van de betreffende ontwerpbesluiten was een belangrijk proces waaraan een omvangrijk deel van de beschikbare mankracht besteed werd;
- met de andere markten is doorgedaan op het analysetraject: dat geldt voor de markten voor huurlijnen, namelijk de retailmarkt voor de minimumverzameling van huurlijnen (markt 7/03) en de wholesalemarkt voor afgevendende huurlijnsegmenten (markt 6/07), de wholesalemarkt voor gespreksafgifte op afzonderlijke vaste netwerken (markt 3/07) en de wholesalemarkt voor gespreksdoorgiftdiensten (markt 10/03).

Bovendien zijn er een aantal vernieuwingsbesluiten aangenomen:

- op 10 augustus werd het besluit aangenomen ter vernieuwing van het besluit van 11 augustus 2007 met betrekking tot de markt voor gespreksafgifte op afzonderlijke mobiele netwerken;
- op 14 september volgde het besluit ter vernieuwing van het besluit van 17 januari 2007 met betrekking tot de huurlijnenmarkten (de markten 7/03, 13/03 en 14/03).

Schematisch kan de voortgang tot op 31 december 2010 als volgt voorgesteld worden:

Markt (jaar van de aanbeveling tussen haakjes)	Ronde of vernieuwingsbesluit (R) van de ronde	Stap in het proces (blokjes tussen twee kolommen geven voorbereiding van volgende consultatiestap aan)						Datum van het vorige of te herstellen besluit
		Analysetraject	Nationale raadpleging	Advies van de Raad voor de Mededinging	Samenwerkingsakkoord	Europese notificatie	Definitief besluit	
1(07)	2							19 juni 2006
2(07)	2							11 augustus 2006
3(07)	2							11 augustus 2006
3(03)	3							6 november 2008
4(07)	2							10 januari 2008
5(07)	2							10 januari 2008
5(03)	3							6 november 2008
6(07)	2							17 januari 2007
7(07)	2							11 augustus 2006
7(03)	1R							17 januari 2007
7(03)	2							17 januari 2007
10(03)	2							11 augustus 2006
13(03)	1R							17 januari 2007
14(03)	1R							17 januari 2007
16(03)	1R							11 augustus 2006
Omroep*	2							Niet van toepassing

* Markt voor omroeptransmissiediensten voor de levering van inhoud

Doelstellingen

In de loop van het eerste halfjaar van 2011 zullen zeker de analyses van de tweede ronde met betrekking tot de markten 1/07 en 10/03 worden voltooid. Ook de finalisatie van de besluiten met

betrekking tot de markten 4/07, 5/07 en de omroepmarkt staat op het programma. De ontwerpbesluiten met betrekking tot de markten 3/07, 7/03 en 6/07 zullen in een vergevorderd stadium van het consultatietraject zitten en datzelfde geldt ook voor de derde ronde van de analyse van de markten 3/03 en 5/03.

De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de situatie:

<i>Markten (jaar van de Aanbeveling)</i>	<i>Ronde of vernieuwing (R) van de ronde</i>	<i>Fase verwacht tegen 30 juni 2011</i>
1(07)	2	Publicatie
2(07)	2	Nationale raadpleging
3(07)	2	Europese notificatie
10(03)	2	Publicatie
4(07), 5(07) en 18 (03)	2	Publicatie
6(07) en 7(03)	2	Europese notificatie
3(03) en 5(03)	3	Adviesaanvraag Raad voor de Mededinging

1.2. Vaste interconnectie

BRIO & kostenmodellen

Overzicht

Op het gebied van diensten met toegevoegde waarde heeft het BIPT, na de geschillen die zijn vastgesteld tussen vaste en mobiele operatoren over de verdeling van de inkomsten uit oproepen naar deze diensten, aan de operatoren twee vragenlijsten verstuurd om een beter beeld te krijgen van de situatie en de meest gepaste maatregelen te nemen.

Het plan is opgevat om een verzoeningsprocedure te organiseren tussen de voornaamste operatoren die in deze geschillen betrokken zijn. Na overleg hierover met de mededingingsautoriteiten is deze mogelijkheid opgegeven wegens de problemen die voortspuiten uit de multilaterale aard van de beoogde procedure.

In oktober 2010 is bij het BIPT echter een verzoek ingediend om bilaterale verzoening tussen twee operatoren. Deze procedure was op 31 december 2010 nog niet afgelopen.

Omdat de mogelijkheid bestaat om de geschillen via verzoening te regelen, is het BIPT op korte termijn niet van plan een besluit te nemen op grond van artikel 5 en/of artikel 7 (Toegangsrichtlijn).

Het BIPT heeft af en toe van Belgacom verzoeken gekregen om opschorting van interconnectieovereenkomsten wegens niet-betaling door een operator van de door hem verschuldigde bedragen voor de levering van interconnectiediensten. In zulke gevallen verifieert het BIPT of bij de eventuele opschorting de verplichtingen worden vervuld die op Belgacom rusten als operator met een sterke positie op bepaalde markten.

Bovendien heeft het BIPT de procedure voortgezet voor de toewijzing van een overheidsopdracht voor de ontwikkeling van een nieuw kostenmodel voor een netwerk van de nieuwe generatie ("NGN").

Doelstellingen

Het BIPT zal blijven zoeken naar een oplossing voor de verzoening van de partijen in de geschillen rond diensten met toegevoegde waarde. Behalve de procedure die in de tweede helft van 2010 is gestart, is in januari 2011 een soortgelijk verzoek om verzoening ingediend bij het BIPT.

De keuze van een consultant voor de ontwikkeling van het nieuwe kostenmodel voor een netwerk van de nieuwe generatie ("NGN") moet in januari 2011 officieel worden gemaakt. Diens werk in de eerste helft van 2011 zal bij voorrang gericht zijn op de modelvorming van het kernnetwerk ("core network") en op de vaststelling van de tarieven voor toegang tot het aansluitnetwerk en bitstreamtoegang.

Bovendien zal het BIPT periodieke vergaderingen van de werkgroep die gewijd is aan IP-interconnectie, blijven beleggen.

1.3. Interconnectie in de sector van de mobiele telefonie

Overzicht

In de loop van de tweede helft van 2010 is er vanaf 1 augustus een eerste zeer sterke verlaging toegepast (van ongeveer -50% gemiddeld voor de drie Belgische mobiele operatoren) op de Belgische MTR-gespreksafgiftetarieven, en dit overeenkomstig het nieuwe besluit van 29 juni 2010 betreffende de regulering van markt 7 inzake gespreksafgifte op afzonderlijke mobiele netwerken. We wijzen er nogmaals op dat wat de kostenbasing van de MTR-tarieven betreft, dit ontwerpbesluit gebaseerd is op het nieuwe BULRIC-kostenmodel ("*Bottom-Up Long Run Incremental Cost*"), dat voor het BIPT ontwikkeld is door de maatschappij Analysys Mason Ltd. Dit besluit maakt nog altijd het voorwerp uit van een vordering tot schorsing en nietigverklaring vanwege twee van de drie Belgische mobiele operatoren bij het hof van beroep van Brussel.

Bovendien heeft Telenet aan het BIPT verklaard dat het op de Belgische markt zijn activiteiten heeft gestart als virtuele mobielnetwerkoperator of MVNO ("*Mobile Virtual Network Operator*"); de dienst Marktanalyse van het BIPT heeft een aanvullend ontwerpbesluit opgesteld om de verplichtingen vast te stellen die op Telenet rusten voor de levering van de gespreksafgiftedienst op dit nieuwe mobiele netwerk, in het bijzonder het niveau van de MTR-lasten dat op deze operator van toepassing is.

Doelstellingen

Overeenkomstig het nieuwe besluit betreffende markt 7 en in afwachting van de arresten van het hof van beroep zal op 1 januari 2011 een tweede sterke verlaging van de MTR-lasten worden doorgevoerd.

De raadplegings- en notificatieprocedure (openbare raadpleging, Raad voor de Mededinging, Europese Commissie) betreffende het aanvullende besluit dat van toepassing is op Telenet als full MVNO zou in de loop van dit eerste semester van 2011 moeten plaatsvinden.

1.4. Toegang tot het aansluitnetwerk: ontbundeling (BRUO) en bitstream (BROBA, WBA)

Overzicht

Een aantal belangrijke dossiers zijn in de tweede semester 2010 afgewerkt en aan de sector voorgesteld:

- Een grondige herziening van de bestaande referentieaanbiedingen werd aan de sector ter consultatie voorgelegd, waarbij een aantal essentiële operationele aanpassingen voorgesteld werden om de efficiëntie van de wholesaledienstverlening van Belgacom aan de alternatieve operatoren te verhogen.
- De maandelijkse kosten voor de BRUO en de WBA VDSL2 werden net als de Ethernettransportkosten door het BIPT definitief vastgelegd. Deze kosten zijn het laatste element alvorens de toekomstige referentieaanbiedingen definitief kunnen gelanceerd worden.

Doelstellingen

Een aantal belangrijke dossiers zullen in 2011 moeten worden geconcretiseerd:

- De sluiting van de eerste centrale komt naderbij en het is van fundamenteel belang om een migratiepad te bedenken waarbij voor elk van de gereguleerde producten wordt onderzocht hoe de migratie naar een geschikt alternatief snel en efficiënt kan verlopen. Tevens moet de impact van de sluiting van de centrales op de kosten van de alternatieve operatoren worden bestudeerd. Zoals in het strategisch plan is vermeld, zijn doeltreffende en efficiënte operationele processen absoluut noodzakelijk om een echt *level playing field* te creëren. Vandaar dat het BIPT een verbetering van deze zogenoemde operationele processen zal blijven eisen. Daartoe zal het BRxx-besluit, waarin wijzigingen worden gevraagd in de referentieaanbiedingen van Belgacom, worden aangenomen.
- Een grondige herziening van alle kostenmodellen dringt zich op om bestand te zijn tegen de toekomstige evoluties van het netwerk van Belgacom.
- Het BIPT zal de problematiek omtrent de VDSL2-modems herbestuderen.
- Het BIPT zal een mededeling publiceren met betrekking tot de audit van de operationele processen. Die mededeling zal een stand van zaken geven over deze kwestie door de opties en de te nemen koers om de zaak te regelen alsook het kader waarin dit zal worden behandeld, te bespreken.

- Het BIPT zal een actieve rol spelen bij de follow-up van de verbetering van de operationele processen; zodra het operationele BRxx-besluit is aangenomen, zal het BIPT een platform opzetten voor elektronisch toezicht op de operationele problemen en zal het een groep voor toezicht samenstellen die maandelijks zal bijeenkomen om zich te buigen over de bekommernissen die worden geuit via het platform.

1.5. Wholesaleaanbod voor huurlijnen (BROTSOLL)

Overzicht

Op 14 september 2010 is het besluit aangenomen tot vernieuwing van de analyse van de markten 7, 13 en 14, die nietig is verklaard door het arrest van het hof van beroep van 15 oktober 2009.

Doelstellingen

De analyse van de markten voor huurlijnen van de tweede ronde zal voor raadpleging worden voorgelegd met het oog op Europese notificatie halverwege het jaar. Daarin zal de toegang van het Ethernet-type tot de datanetwerken worden opgenomen.

1.6. Gescheiden boekhouding

Overzicht

Op het gebied van gescheiden boekhouding had het BIPT voor de tweede helft van 2010 het plan opgevat om een openbare raadpleging te houden en een besluit aan te nemen betreffende de gescheiden boekhouding van Belgacom voor het jaar 2008. Daarenboven had het BIPT gepland een ontwerpbesluit op te stellen voor de gescheiden boekhouding van Belgacom voor het jaar 2009.

In de loop van het semester is het ontwerpbesluit betreffende de gescheiden boekhouding van Belgacom voor het jaar 2008 opgesteld. Het ontwerpbesluit betreffende de gescheiden boekhouding van Belgacom voor het jaar 2009 is in de maak.

Doelstellingen

Voor het eerste semester van 2011 zijn de volgende activiteiten gepland:

- voorlegging voor openbare raadpleging van het ontwerpbesluit betreffende de gescheiden boekhouding van Belgacom voor het jaar 2008 en aanneming van het besluit;
- voorlegging voor openbare raadpleging van het ontwerpbesluit betreffende de gescheiden boekhouding van Belgacom voor het jaar 2009.

1.7. Telecommunicatiebarometer

Overzicht

De gegevens met betrekking tot het jaar 2010 voor de verschillende rubrieken zijn verzameld en geanalyseerd.

Doelstellingen

In 2011 zal het BIPT de telecommunicatiebarometer opnemen in de nieuwe pool Consumenten, dienst Gebruikers.

Dit past in de wil die het BIPT heeft aangekondigd om het consumentenaspect meer te ontwikkelen.

De gegevens met betrekking tot het jaar 2010 zullen worden toegevoegd en gepubliceerd op de website voor de verschillende reeds bestaande rubrieken, waarbij de lay-out zal worden herzien om deze aantrekkelijker te maken.

1.8. Statistieken

Overzicht

Eerste semester 2010

Gegevensverzameling door het BIPT op basis van het jaarlijkse statistische formulier

Het BIPT heeft statistische informatie in verband met de elektronische communicatiesector in 2009 vrijgegeven op zijn website: <http://www.bipt.be/ShowDoc.aspx?objectID=3363&lang=nl>.

De resultaten van de dataverzameling voor het jaar 2009 werden ook uitgewisseld met diverse internationale instanties :

- de Europese Commissie: input voor het 16de implementatierapport, het vooruitgangsverslag over de tegengemaakte Europese markt voor elektronische communicatie.

Het BIPT nam op 19 november 2010 deel aan de vergadering van de Europese Commissie ter validatie van de data die in de loop van september en oktober 2010 werden gerapporteerd.

- de OESO: input voor het Communications Outlook rapport 2011 met data over de prestatie van de communicatiesector in de OESO-landen.

<http://stats.oecd.org/Index.aspx>, thema : information & communication technology

- Eurosta : jaarlijkse enquête in verband met telecommunicatie :

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database, rubriek industry, trade & services, information society statistics.

- ITU: update van de statistische databank inzake ICT

<http://www.itu.int/ITU-D/icteye/Indicators/Indicators.aspx#>

Gegevens in verband met hogesnelheidsinternet die door het COCOM zijn gevraagd

Gegevens over de situatie van breedbandinternet in België op 1 juli 2010 werden door het BIPT verzameld en daarna verzonden aan het Comité voor Communicatie. Op basis van de bijdragen van de lidstaten stelde de Europese Commissie een rapport op over de ontwikkeling van breedband in Europa dat op 25 november 2010 werd gepubliceerd.

http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/item-detail-dae.cfm?item_id=6502&language=default

Zesde inzameling van gegevens over roaming georganiseerd door BEREC

Het BIPT werkte mee aan de BEREC-vragenlijst over de roaming tarieven in de periode 1 januari tot 1 juli 2010. De resultaten worden voorgesteld in een BEREC rapport van april 2010:

http://erg.eu.int/doc/berec/bor_10_50.pdf. Het rapport toont aan dat de Roaming Verordeningen in hoge mate worden nageleefd in alle Europese lidstaten.

Enquête van het BIPT over de ontwikkeling in geografische termen van de concurrentie op de retailmarkt voor breedband

Gelet op de grotere dekking van het netwerk van alternatieve operatoren en van hun groeiend marktaandeel winnen de geografische marktaspecten aan belang. Data over het aantal breedbandlijnen per gemeente op 1 juli 2010 laat het BIPT toe zich een idee te vormen van de concurrentievoorwaarden in de geografische zones die worden bepaald door de dekkingsgraad van het netwerk van alternatieve operatoren. Dit vormt een belangrijke input voor de geografische afbakening van de relevante markt in de context van de analyse van de markten voor ontbundelde toegang en wholesalebreedbandtoegang.

Doelstellingen

1e halfjaar 2011

Statistieken over de elektronische communicatiesector zijn voor het BIPT onontbeerlijk bij de uitvoering van zijn wettelijke bevoegdheden die onder meer betrekking hebben op:

- de analyse van de relevante markten voor elektronische-communicatienetwerken- en diensten conform artikel 55 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, om te bepalen of deze al dan niet concurrentieel zijn en, zo nodig, aan bepaalde operatoren passende verplichtingen op te leggen.
- het opstellen van een jaarverslag over de evolutie van de telecommunicatiemarkt dat door de Raad aan de minister dient te worden voorgelegd (artikel 34 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector).
- de samenwerking met de instanties waarmee het BIPT overeenkomstig artikel 14,§2,3° van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector informatie kan uitwisselen. De Europese Commissie is één van deze instanties.

Gelet op het belang van de statistische informatie kondigt het BIPT voor het eerste semester van 2011 aan een verhoogde focus te leggen op het respect van de antwoordtermijnen en de compleetheid van de antwoorden. Indien het BIPT geen antwoord ontvangt binnen de vooropgestelde antwoordtermijn of een antwoord ontvangt dat zonder afdoende motivering niet de informatie bevat die gevraagd werd, zal het BIPT zich verplicht zien de in wet van 17 januari

2003 met betrekking tot het statuut van de regulator voorziene middelen toe te passen met het oog op het verkrijgen van de informatie, waaronder het opleggen van een administratieve boete, indien nodig.

Vijf enquêtes zullen worden uitgevoerd in het eerste halfjaar van 2011.

- **Gegevensverzameling door het BIPT op basis van het jaarlijkse statistische formulier**

In het eerste semester lanceert het BIPT het jaarlijks statistiekformulier in verband met de elektronische communicatiesector voor het jaar 2010 (deadline 31 maart 2011).

Drie parameters van de "broadcast enquête" van augustus 2010 die het BIPT samen met de mediaregulatoren heeft opgestart worden geïntegreerd in het jaarlijkse statistische formulier : de "*gross adds*", de "*homes passed*" en het aantal "*multiple play*" abonnees.

- **Enquête van het BIPT over de ontwikkeling in geografische termen van het aantal aansluitingen via dewelke omroepdiensten worden aangeboden aan de eindklant**

Deze enquête betreft een update voor eind 2010 van de geografische broadcast enquête die het BIPT en de andere mediaregulatoren in augustus 2010 hebben opgestart. De uiterste antwoorddatum is 31 maart 2011.

- **Gegevens in verband met hogesnelheidsinternet die door het COCOM zijn gevraagd**

Het BIPT verwacht tegen 28 januari 2011 de inlichtingen over de situatie van breedband in België op 1 januari 2011.

- **Enquête van het BIPT over de ontwikkeling in geografische termen van de concurrentie op de retailmarkt voor breedband**

De uitvoering van de actualisatie van de geografische data betreffende retail breedband (situatie 1 januari 2011) wordt bij het BIPT verwacht tegen 28 januari 2011.

- **Zevende inzameling van gegevens over roaming georganiseerd door BEREC**

Informatie over de ontwikkeling van de wholesale en retailprijzen voor spraak, sms en data roaming diensten in de laatste twee kwartalen van 2010 zal tegen 31 januari 2011 worden opgevraagd via de zevende BEREC enquête over roaming.

2. TECHNOLOGIE

2.1. Netwerken en diensten

Overzicht

De dienst **Diensten en Netwerken** is opgenomen in de dienst **Vergunningen**, om te zorgen voor meer soepelheid en zo de dienstverlening aan het publiek te verbeteren.

Doelstellingen

De dienst **Aangiftes** zal doorgaan met een permanente praktische toepassing voor de kennisgeving van de openbare netwerken en diensten.

Intern zal een nieuwe database worden aangelegd. Daardoor zullen de andere diensten (Marktanalyse, Controle, enz.) een betere toegang krijgen tot de gegevens.

Bovendien zal het BIPT ook een analyse moeten verrichten in verband met de dossierkosten die worden doorberekend aan de operatoren.

Ook het beheer van de vergunningen voor de omroeporganisaties en verdelers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is toevertrouwd aan de dienst **Vergunningen**.

2.2. Examens (radioamateur – maritieme radiocommunicatie)

Het Instituut heeft de taak om de examens te organiseren die toegang verlenen tot radioamateurvergunningen, alsook tot bedieningscertificaten voor radiomaritieme stations.

Overzicht

Er zijn diverse onnauwkeurigheden rechtgezet in de radioamateurvragen.

Doelstellingen

Er zullen nieuwe vragen worden toegevoegd in de verschillende databases.

2.3. Vergunningen

Overzicht

Het koninklijk besluit van 18 december 2009 betreffende de private radiocommunicatie en de gebruiksrechten voor vaste netten en netten met gedeelde middelen (radiocombesluit) is in werking getreden op 1 januari 2010. De toepassing van de nieuwe wetgeving is met een zekere meegaandheid voortgezet.

Het ontwerpbesluit dat sommige lacunes en fouten rechtzet en een aantal punten verduidelijkt, kon niet worden ingediend wegens de val van de regering in april 2010. Het BIPT heeft zich maximaal ingespannen opdat deze juridische leemte de gebruikers zo min mogelijk benadeelt.

Doelstellingen

De mogelijkheid zal worden bestudeerd om de aanvragen voor het gebruik van draadloze microfoons en camera's, alsook voor mobiele satellietgrondstations die tv-reportages uitzenden (SNG) te vereenvoudigen. In dit stadium van het onderzoek naar de haalbaarheid van het project wordt als eerste productiedatum gedacht aan 1 januari 2012.

- **Radioamateurs**

Overzicht

De radioamateurs die houder zijn van een ON1-vergunning hebben als gevolg van het besluit van de Raad van 7 september 2010 een HAREC-vergunning gekregen.

146 radioamateurs die houder zijn van een basisvergunning die afgegeven is voor 15 september 2005, hebben opnieuw een ON2-roepnaam aangevraagd op basis van het besluit van de Raad van 26 oktober 2010.

Doelstellingen

De mogelijkheid om sommige frequentiebanden uit te breiden die toegewezen zijn aan de radioamateurs zal in 2011 worden bestudeerd.

- **Maritieme radiocommunicatie en communicatie in de luchtvaart**

Het BIPT geeft de vergunningen af voor het houden en het gebruiken van radiocommunicatiestations aan boord van schepen die de Belgische vlag voeren, alsook voor de luchtvaartuigen die in België ingeschreven zijn.

Overzicht

Er kon niet worden voortgewerkt aan het ontwerp van koninklijk besluit betreffende het houden en het gebruiken van radiocommunicatiestations aan boord van schepen wegens het bijkomende werk voor het radiocombesluit.

Doelstellingen

Het BIPT is van plan om dit jaar voort te werken aan het koninklijk besluit betreffende het houden en het gebruiken van radiocommunicatiestations aan boord van schepen en het af te werken om het voor te leggen aan de minister.

- Openbare mobiele operatoren

Overzicht

Netten met gedeelde middelen

Een vergunning voor de exploitatie van een openbaar netwerk voor de transmissie van alarmsignalen is toegekend aan het bedrijf Security Monitoring Centre.

Een vergunning voor de aanleg van een openbaar trunkingnetwerk volgens de TETRA-norm is toegekend aan Liège Airport.

Satellietnetwerken

Het BIPT heeft aan Solaris Mobile een voorlopige vergunning verleend zodat dit bedrijf de capaciteit van zijn mobiel netwerk voor satellietcommunicatie (MSS 2 GHz) kan testen en demonstreren.

Doelstellingen

Het BIPT zal de voorwaarden en de jaarlijkse gebruiksrechten bepalen voor de "complementaire grondcomponenten" (*CGC = Complementary Ground Component*) die een onlosmakelijk onderdeel vormen van het mobiele satellietstelsel dat werkt in de 2 GHz-frequentieband (MSS 2 GHz) en die onder de controle staan van het satellietcapaciteit- en netwerkbeheersmechanisme.

Aanbod van gsm-dienst aan boord van vliegtuigen

Het BIPT wacht nog altijd op het regelgevingskader met betrekking tot de operatoren van mobiele telefonie aan boord van luchtvaartuigen dat is opgesteld in mei 2007 in overeenstemming met de beslissing van de CEPT.

Doordat dit kader ontbreekt, zijn de voorlopige vergunningen die toegekend zijn aan OnAir en Aéromobile met twee jaar verlengd.

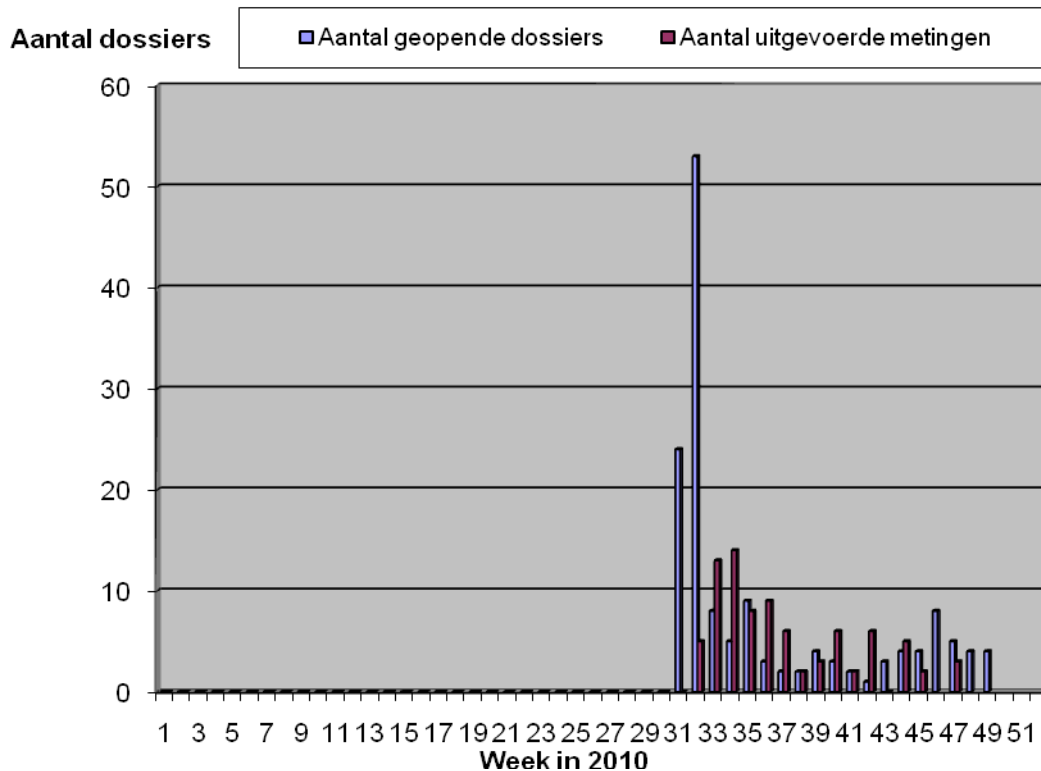
2.4. Sitebeheer: normen inzake blootstelling aan elektromagnetische golven en controle van site sharing

Het BIPT heeft de Vlaamse overheid in het najaar 2010 geassisteerd door het opstarten van de werkzaamheden in het kader van de blootstelling van het publiek aan elektromagnetische golven. In juli 2010 is hiervoor een protocol ondertekend tussen Vlaams Minister Schauvliege en het BIPT. Dit protocol laat toe deze activiteiten terug op te starten, in opdracht van de Vlaamse overheid, nadat ze sinds januari 2009 niet meer tot de bevoegdheid van de federale overheid en het BIPT behoorden. De activiteiten spelen zich af op twee domeinen: enerzijds zijn er de metingen op het terrein en anderzijds zijn er de beoordelingen van de ontwerpdocsiers voor nieuwe installaties.

Betreffende de metingen op het terrein, deze worden uitgevoerd op vraag van de bevolking. Deze vraag dient ingediend te worden bij de Vlaamse overheid, en deze geeft de vraag verder door aan het BIPT. Bij het hervatten van de metingen in augustus bestond er een wachtlijst van ongeveer 120 dossiers die sinds januari 2010 niet meer konden uitgevoerd worden. In de loop van het jaar wordt deze lijst aangevuld met nieuwe aanvragen die dagelijks binnenkomen.

In totaal zijn er reeds 148 dossiers aangevraagd, waarvan er al 84 werden afgewerkt.

Metingen ten behoeve van de Vlaamse overheid

Betreffende de analyses voor de beoordeling van nieuw op te richten installaties werd de software die het BIPT in het verleden ontwikkelde, aangepast om rekening te houden met de nieuwe Vlaamse norm die in ontwerp is. Deze software werd begin september verspreid onder de gsm-operatoren. Bij één operator werd een dag opleiding voorzien, en deze operator diende 22 dossiers in bij het BIPT. Bij de andere operatoren wordt de opleiding voorzien zodra hun teams samengesteld zijn om de dossiers op te maken. De uitreiking van de bijhorende conformiteitsattesten zal plaats vinden zodra de Vlaamse norm officieel van kracht wordt.

Het BIPT heeft contacten gehad met het Waalse gewest. Deze contacten hebben er toe geleid dat de Waalse overheid besloten heeft de Waalse conformiteitsattesten die door het ISSeP (Institut Scientifique de Service Public) worden opgemaakt, ter beschikking van het publiek te stellen via een weblink op het BIPT antenneregister. De programmatie van de BIPT webservers is volop aan de gang om deze oplossing te realiseren.

Bovendien heeft het BIPT door zijn contacten met de academische wereld het Waals gewest kunnen voorstellen om het ontwerp van een nieuwe Waalse norm te koppelen aan een

wetenschappelijke studie die de mogelijkheden van verschillende waarden van blootstelling moet toetsen aan de realiteit.

Wat betreft het gedeeld gebruik van sites (*site sharing*), heeft het BIPT dit najaar de besprekingen bijgewoond tussen de vzw RISS (*Radio Infrastructure Site Sharing*) en de NMBS. Deze besprekingen zijn nog lopende.

Het BIPT verzorgde eveneens een presentatie betreffende de rol van de overheid bij site-sharing. Deze presentatie werd verzorgd op het internationale Mobile Network Optimization forum dat in Brussel plaats vond.

Het register dat door het BIPT wordt beheerd om de site sharing mogelijk te maken, en om de conformiteitsattesten ter beschikking te stellen van de bevolking, werd in augustus grondig vernieuwd. De website werd volledig opnieuw geprogrammeerd en maakt gebruik van Google Maps (API). De nieuwe website is veel gebruiksvriendelijker dan de vorige website. Het publiek apprecieert de *look-and-feel* van de dynamische kaarten, waar al naargelang ieders voorkeur kan gekozen worden voor wegenkaarten, satellietfoto's of nog andere combinaties. Ook nieuw is dat geregistreerde gebruikers toegang krijgen tot bijkomende sites (radioamateurs, NMBS, ASTRID etc.).

Doelstellingen

De voorbereidingen voor een samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest zijn in een finale fase belandt. In het voorjaar 2011 moet dit resulteren in een ondertekening van deze samenwerkingsovereenkomst. Deze samenwerking zou in eerste instantie inhouden dat het BIPT de metingen op het terrein en conformiteitsanalyses uitvoert.

De conformiteitsanalyses moeten met computermodellen de uitstralingen van installaties die nog niet gebouwd zijn op voorhand in kaart te brengen. De metingen op het terrein zullen achteraf moeten nagaan of de installaties werken onder de geattesteerde voorwaarden.

In juni 2011 wordt een informatiecampagne voorzien waaraan het BIPT op vraag van de Vlaamse overheid zal deelnemen. De bedoeling is om in de vijf Vlaamse provincies een voordrachtstag te

organiseren, samen met de Vlaamse MMK (Medisch Milieudeskundigen) en met enkele andere autoriteiten in dit vakgebied (UGent, etc.).

Het afwerken van de verwijzing naar de Waalse afgeleverde conformiteitsattesten zal in het voorjaar gerealiseerd worden

2.5. Frequenties

Internationale activiteiten

Overzicht

Radio Spectrum Policy Group (RSPG)

De "Radio Spectrum Policy Group" (RSPG) keurde een rapport goed betreffende de frequentiecoördinatieproblemen en aanverwachte problemen in verband met het digitale dividend, evenals een rapport aangaande de impact van de digitale omroep.

De groep boog zich verder over het onderwerp "*cognitive radio*" en over het voorbereidings- en onderhandelingsproces voor de volgende ITU-Wereldradioconferentie WRC-12. Voor deze twee onderwerpen keurde de RSPG 2 ontwerpen van opinie goed die aan een publieke consultatie onderworpen worden.

Anderzijds zette de RSPG de gemeenschappelijke werkzaamheden met het BEREC verder aangaande overgangsproblemen in de mobiele sector en het gemeenschappelijk gebruik van infrastructuur.

De RSPG, die onder meer belast werd met het adviseren van de Europese Commissie (Besluit 2009/978/EU) aangaande de voorbereiding van het meerjarenplan voor het spectrumbeheer en het voorstellen van gemeenschappelijke beheersdoelstellingen aan het Europees Parlement en de Raad, volgde dienaangaande nauwgezet de discussies die tijdens het tweede semester van 2010 onder Belgisch voorzitterschap plaatsvonden in de werkgroep van de Raad. Er werd nagedacht over het werkprogramma en de prioriteiten die de RSPG in 2011 zal behandelen.

Radiospectrumcomité (RSC)

Naar aanleiding van de evaluatie van Beschikking 2005/50/EG van de Europese Commissie inzake de harmonisatie van de 24 GHz-radiospectrumband voor het in de tijd beperkte gebruik door kortbereikradarapparatuur voor motorvoertuigen (de zogenaamde *automotive short-range radar systems*) in de Gemeenschap en de CEPT interimrapporten in antwoord op het 1° en 2° deel van het mandaat van de EC voor het uitvoeren van technische studies werden de discussies verdergezet. Een eerste ontwerp tot wijziging van deze beschikking werd besproken. De EC lanceerde op 14 december een publieke consultatie voor de sector over dit ontwerp van wijziging. De commentaren worden verwacht tegen 15 februari 2011. De verdere behandeling hiervan wordt voorzien in de volgende vergadering.

Het door de RSC aangenomen voorstel tot herziening van de bijlage bij Beschikking 2006/771/EG van de Europese Commissie betreffende de harmonisatie van het radiospectrum voor gebruik door kortbereikapparatuur werd gepubliceerd als Besluit 2010/368/EG van de Commissie. Het is de bedoeling dat deze uitgebreide bijlage bij deze Beschikking 2006/771/EG voortaan op regelmatige tijdstippen wordt herzien.

Er werd ook aandacht besteed aan de mogelijke compatibiliteitsproblemen tussen LTE/WIMAX in de 2.5 – 2.69 GHz band en de primaire luchtvaartraders in de 2.7 GHz band. Daarnaast werd een gezamenlijk voorstel van de satellietindustrie en het WIMAX Forum betreffende een aantal principes en een coördinatieprocedure voor de coördinatie van de vaste satellietdienst en de terrestrische draadloze breedbanddiensten (BWA= *Broadband Wireless Access*) in de band 3,4-3,8 GHz behandeld. De voorgestelde principes werden aangenomen doch de toepassing van de optionele coördinatieprocedure is niet verplicht en de Lidstaten kunnen dit naar eigen inzicht gebruiken.

Werkgroep "MSS 2GHz Implementation" van het COCOM

Deze werkgroep betreffende de implementatie van het kader voor pan-Europese systemen voor mobiele satellietdiensten in de 2GHz-band (MSS 2GHz) adviseert de Europese Commissie bij de introductie van deze pan-Europese systemen en diensten en brengt hierover verslag uit bij het COCOM-comité.

Er werd verder deelgenomen aan deze werkgroep voor de introductie van pan-Europese systemen voor mobiele satellietdiensten in de 2GHz-band (MSS 2GHz) voor de nieuwe hybride satellietssystemen met complementaire grondcomponent die in de frequentieband 1980-2010/2170-2200 MHz geïntroduceerd zullen worden. De nadruk van de besprekingen over dit onderwerp ligt nu op het toezicht van de implementatie van de MSS systemen door de twee geselecteerde operatoren en op de mogelijkheden tot handhaving van de reglementering.

Europese Conferentie van de Administraties van Post en Telecommunicatie (CEPT)

De dienst **Frequentiebeheer** heeft deelgenomen aan verschillende vergaderingen van de CEPT zoals de plenaire vergadering van ECC en de WG FM (*Frequency Management*).

Reorganisatie van het plan van de Regionale Radioconferentie 2006 (RRC-06)

Na de Regionale Radioconferentie RRC-06 in Genève en het daar bereikte akkoord GE06 over het frequentieplan voor de verdeling van de digitale tv-kanalen tussen de deelnemende landen, werden de werkzaamheden voor de overgangsregeling voortgezet (geleidelijke overgang van de analoge zenders naar de digitale zenders). Deze problematiek moet uiteraard bekeken worden in een internationaal kader, rekening houdende met het digitaal dividend en de verschillende overgangsdata die onze buurlanden hanteren. In het tweede semester van 2010 werd er een substantiële vooruitgang geboekt, in die zin dat er nu zicht is op een oplossing voor de ontruiming van de band 790-862 MHz.

Nationale activiteiten

Vorbereiding van de 3G- en de 4G- veiling

Naar aanleiding van een gepubliceerd lastenboek en de ingediende offertes werd de externe consultant Analysis Mason Hogan Lovells Dotecon Philippe&Partners gekozen die het BIPT met de nodige expertise zal bijstaan in de voorbereiding en de veiling van de 3G- en 4G-gebruiksrechten.

Toekenning van gebruiksrechten in band 3410-3500 MHz / 3500-3600 MHz

Op 24 november 2010 publiceerde het BIPT een mededeling in het Belgische Staatsblad waarin de termijn voor het indienen van aanvragen om gebruiksrechten te verkrijgen voor de

frequentiebanden 3410-3500 MHz / 3500-3600 MHz voor open werd verklaard. De toekenning van deze gebruiksrechten zou voor meer concurrentie moeten zorgen in de toegang voor breedbandige elektronische communicatiediensten. Deze gebruiksrechten zijn geldig gedurende een periode van tien jaar en kunnen voor telkens vijf jaar worden verlengd worden.

Mededeling van de Raad van het BIPT van 7 december 2010 betreffende de meetcampagne in de band 2700-2900MHz

Uit theoretische berekeningen blijkt dat de aanleg van een WiMAX/LTE-netwerk in de band 2,5-2,69 GHz een invloed zou kunnen hebben op de werking van de radars in de band 2,7-2,9 GHz die worden uitgebaat door de Belgische luchtvaartautoriteiten (Belgocontrol en Defensie) in België. Bijgevolg zijn praktische metingen vereist om na te gaan wat de eventuele maatregelen zijn die genomen moeten worden om de compatibiliteit te verzekeren. Het BIPT doet hiervoor een beroep op een externe consultant. Een lastenboek voor deze studie werd in december 2010 op de website van het BIPT en in het Europese publicatieblad gepubliceerd.

Landmobile diensten

De planning van de frequenties voor privaat mobiel gebruik werd verder uitgewerkt. De technische cel "Landmobile diensten" coördineerde en wees de frequenties toe voor talloze tijdelijke evenementen en verschillende georganiseerde concerten.

Doelstellingen

Het werkprogramma van de RSPG in 2011 is in eerste instantie gebaseerd op de strategische doelstellingen die voortvloeien uit het RSPP (*Radio Spectrum Policy Programme*). Hierbij zal het werk zich toespitsen op een review van het spectrum met inbegrip van het opstellen van een inventaris. Het collectieve gebruik van spectrum wordt ook aanzien als één van de voornaamste actiedomeinen evenals de verbetering van het dekking van breedbanddiensten.

De "*Radio Spectrum Policy Group*" (RSPG) zal de opinie aangaande de activiteiten ter voorbereiding van de WRC-12 en de opinie betreffende cognitieve radio finaliseren in het eerste semester van 2011.

Het RSC zal na de publieke consultatie over het ontwerp tot wijziging van de Beschikking 2005/50/EG van de Europese Commissie inzake de harmonisatie van de 24GHz-spectrumband voor het in de tijd beperkte gebruik door kortbereikradarapparatuur voor motorvoertuigen (de zogenaamde *automotive short-range radar systems*) in de Gemeenschap dit onderwerp verder afhandelen.

Nu de definitieve CEPT rapporten in antwoord op het mandaat van de EC over de invoering van het WAPECS concept (*Wireless Access Policy for Electronic Communications Services*) in de 900/1800 MHz en de 2GHz band voor handen zijn, zal de RSC een ontwerptekst tot wijziging van de Beschikking 2009/766/EG voorbereiden waarbij naast GSM en UMTS ook het gebruik van de technologieën LTE en WIMAX in de 900/1800 MHz band wordt toegelaten.

Het RSC zal zich ook buigen over eventuele verdere activiteiten in verband met spectrumbehoeften voor PPDR diensten (*Public Protection and Disaster Relief*).

Wat betreft de monitoring van de pan-Europese systemen voor mobiele satellietdiensten in de 2 GHz-band (MSS 2 GHz) zullen de activiteiten in de daartoe opgerichte COCOM-IMPLEMENTATION-werkgroep verder gevolgd worden.

De dienst **Frequentiebeheer** zal verder werken aan de internationale coördinaties in het algemeen en betreffende de resultaten van de RRC-06 aan een overgangsregeling (overstappen van analoge omroepuitzendingen naar digitale omroepuitzendingen) en aan het overleg met de buurlanden.

De technische cel "Landmobiele diensten" zal in het komende semester de frequenties coördineren en toewijzen voor talloze tijdelijke evenementen en definitieve vergunningen.

De dienst **Frequentiebeheer** zal de informatiememoranda betreffende de komende veilingen van de gebruiksrechten voor de vierde 3G-vergunning en de gebruiksrechten voor de frequenties voor de 4G-systemen uitwerken en publiceren alsook substantiële ondersteuning en advies leveren in beide te organiseren procedures.

Gebaseerd op het koninklijk besluit van 22 december 2010 tot wijziging van de koninklijk besluiten 2G en 3G zal het BIPT overgaan tot de veiling van de gebruiksrechten voor de vierde 3G-vergunning.

Hierbij zal de eerste veilingprocedure voorbehouden zijn voor kandidaten die nog geen 3G-vergunning hebben. Met het doel de kandidaten enige flexibiliteit te bieden zal deze eerste procedure in drie stappen worden georganiseerd: eerst een veiling voor een aangrenzend blok van 14,8 MHz duplex, voordat de veiling wordt overwogen van een aangrenzend blok van 10 MHz duplex en vervolgens de veiling van blokken van 4,8 of 5 MHz duplex.

Indien na afloop van deze eerste procedure niet alle 3G frequenties werden toegewezen, dan zou het BIPT later een andere veilingprocedure kunnen organiseren die dit keer voor alle operatoren openstaat.

Daarnaast zal het BIPT in overeenstemming met art 4 van het koninklijk besluit van 22 december 2010 betreffende radiotoegang in de frequentieband 2500-2690 ook de veiling voor gebruiksrechten voor 4G-systemen voorbereiden. Het betreft hier in totaal 190 MHz spectrum waarvan 6 FDD-blokken in de duplexfrequentiebanden 2500-2570 MHz en 2620-2690 MHz alsook de TDD-blok 2575-2620 MHz.

De dienst zorgt tevens voor het verder ter beschikking stellen, conform Beschikking 2007/344/EG van de Europese Commissie, van de nodige informatie in het zogenaamde EFIS-systeem, beheerd door het Europees Communicatie Bureau (ECO) in Kopenhagen.

2.6. Notificaties Apparatuur en radio-interfaces

Overzicht

Voor apparatuur, die frequentiebanden gebruikt waarvan het gebruik niet in de gehele Europese Unie geharmoniseerd is, dient de fabrikant het BIPT in kennis te stellen van zijn voornemen die apparatuur op de Belgische markt te brengen. Deze apparatuur moet voldoen aan de eisen van de Europese Richtlijn 1999/5/EG – de R&TTE-richtlijn. De dienst **Notificaties** verstrekt nadere informatie over de praktische toepassing van die richtlijn.

Met het doel de snelle marktevolutie op gebied van radioapparatuur te kunnen volgen werden de nieuwe interfaces (B8.7, B8.8, B8.9, B.8.10 en B8.11) voor toestellen gebruikt om het niveau in een tank te meten die worden geïnstalleerd in metalen of versterkte betonnen tanks of soortgelijke

structuren door de Raad goedgekeurd en op de website van het BIPT gepubliceerd. Daarnaast werd ook een interface voor toestellen gebruikt om de positie, snelheid en/of andere kenmerken van een object vast te stellen of om informatie te verkrijgen over deze parameters (B8.12) gepubliceerd.

Deze interfaces leggen de voorwaarden vast waaronder het gebruik van deze apparatuur op de Belgische markt wordt toegestaan.

Deze radio-interfaces zijn noodzakelijk om schadelijke storingen op de radiocommunicatie te vermijden en maken deel uit van het nationaal frequentieplan. Met deze interfaces worden de technische karakteristieken vastgesteld waaraan deze apparatuur moet voldoen en de frequentiebanden vastgesteld waarin deze kan werken.

De cel **Apparatuur** binnen de Pool Controle heeft als taak de conformiteit te controleren van de radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur die op de Belgische markt wordt gebracht. Deze apparatuur moet voldoen aan de eisen van de Europese Richtlijn 1999/5/EG – de R&TTE-richtlijn. De cel **Apparatuur** binnen de Pool Controle verstrekt nadere informatie over de praktische toepassing van die richtlijn. Gedetailleerde informatie is beschikbaar via de BIPT-website.

Het werk van de cel **Apparatuur** binnen de Pool Controle bestaat in de planning en uitvoering van gerichte controles op de conformiteit van de radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur. Die interventies kunnen uiteraard niet volledig en systematisch zijn en daarom wordt in specifieke gebieden een steekproef genomen. Behalve het spontane bezoek aan winkels, zijn er ook interventies op openbare markten. De ambtenaren van het BIPT gaan naar beurzen om de fabrikanten en invoerders in te lichten over de bepalingen van de reglementering die nageleefd moet worden.

De opsporingsinspectie van de Administratie der Douane en Accijnzen en de internationale koeriersdiensten die in België actief zijn, doen een beroep op de controleurs van de dienst cel **Apparatuur** binnen de Pool Controle wanneer er twijfel bestaat over de conformiteit van de ingevoerde radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur (vaak via het internet besteld). De bestemmingen van die in beslag genomen niet-conforme apparatuur worden schriftelijk verwittigd en worden verzocht vrijwillig afstand te doen van de bestelde illegale waren.

Wanneer bij controles niet-conforme apparatuur wordt ontdekt en indien de persoon die verantwoordelijk is voor de verkoop en/of de fabrikant ervan kan worden geïdentificeerd, wordt hij/zij daarvan in kennis gesteld. Tijdens de kennisgeving wordt vermeld welke inbreuken zijn vastgesteld en wordt aanvullende informatie verstrekt. De verantwoordelijke kan bijgevolg maatregelen treffen om de niet-conformiteit bij de bron te voorkomen. De inlichtingen worden ook verstuurd naar de buitenlandse autoriteiten die belast zijn met het markttoezicht voor telecommunicatie-eindapparatuur opdat ook zij de nodige maatregelen zouden nemen tegen de betrokken buitenlandse firma.

Het spreekt vanzelf dat nauw wordt samengewerkt met de parketten en dat indien nodig aanvullende informatie over onze specifieke wetgeving wordt gegeven. Het BIPT pleegt ook overleg met andere politie- en controlediensten in het kader van gemeenschappelijke acties.

De cel **Apparatuur** binnen de Pool Controle neemt ook actief deel aan een aantal nationale en internationale vergaderingen.

Doelstellingen

Het BIPT is uiteraard ook betrokken bij de besprekingen betreffende de herziening van de R&TTE-richtlijn. Het tekstvoorstel dat de Europese Commissie in het begin van dit semester voorlegt zal grondig bestudeerd en besproken worden. Het BIPT wil hierbij een belangrijke rol spelen. Dit dossier wordt nauwgezet gevolgd.

Er worden een aantal nieuwe radio-interfaces voorbereid, terwijl andere zullen worden aangepast, en dat opdat deze radio-interfaces zo goed mogelijk overeenstemmen met de technologische ontwikkeling.

Het is onder meer de bedoeling om jaarlijks de Belgische radio-interfaces in overeenstemming te brengen met de aangepaste bijlage bij Beschikking 2006/771/EG van de Europese Commissie inzake kortbereikapparatuur en de laatste stand van zaken van CEPT/ERC-aanbeveling 70-03.

De nieuwe Belgische radio-interfaces worden gepubliceerd in een gestandaardiseerd Europees formaat. Het doel is ook om de bestaande radio-interfaces in dat formaat om te zetten.

Het BIPT blijft meewerken aan het project inzake "one stop notification" dat opgezet is door de Europese Commissie in samenwerking met de Lidstaten.

Het aantal notificaties van radio-apparatuur dat via de OSN-server (*One-stop procedure*) van de Europese Commissie bij het BIPT neemt lichtjes af. Hierdoor kan meer tijd besteed worden aan het raadplegen van de TCF's (*Technical Construction Files*) om aldus na te gaan of het toestel wel degelijk voldoet aan de toepasselijke technische norm.

De dienst blijft actief in het kader van de vergaderingen van ECC SRD MG, ETSI ERM¹.

2.7. Nummering

Overzicht

Beheer van het nummerplan

Een aantal vergaderingen hebben plaatsgevonden van de technische werkgroep bestaande uit de operatoren om de routeringsregels te bepalen in NGN- netwerken. Ook werden een aantal opties onderzocht om nummeroverdraagbaarheid in een NGN omgeving te implementeren en de transitie hiernaartoe te organiseren. Gelet op de beperkte bijdrage van de operatoren werd deze activiteit opgeschort.

De Raadpleging met betrekking tot het vastleggen van het nummeringsbeleid inzake M2M-communicatie werd op 30 september 2010 gepubliceerd en op basis van de antwoorden en verdere analyse werd een beleidsnota inzake M2M- nummering opgesteld voor de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen.

Het besluit van de Raad van het BIPT van 7 september 2010 met betrekking tot de hertoewijzing van een aantal nummerblokken regelt definitief het probleem van een aantal nummerblokken die aan geen enkel andere operator zijn toegewezen maar waarin toch nog een aantal nummers actief zijn.

---

¹ECC SRD MG: Electronic Communications Committee Short Range Devices Maintenance Group
ETSI ERM: ETSI EMC and Radio Matters.

Een ontwerp Koninklijk besluit tot wijziging van diverse bepalingen van het koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende het beheer van de nationale nummeringsruimte en de toekenning en intrekking van gebruiksrechten voor nummers inzake de maximaal te hanteren oproeptarieven voor oproepen naar betaalnummers voor mobiele gebruikers werd opgesteld.

Het spreekt vanzelf dat het dagelijkse beheer van het nummerplan, zijnde de reservering, toewijzing en intrekking van nummercapaciteit en het vereiste toezicht verder werd uitgevoerd.

Nummeroverdraagbaarheid

Op 30 september 2010 werd de raadpleging met betrekking tot de mogelijke interpretatie en impact van de bepaling dat nummers moeten worden overgedragen/geactiveerd binnen één werkdag en andere aspecten zoals opgenomen in artikel 30.4 van de nieuwe Universeledienstenrichtlijn gestart. De antwoorden werden verder geanalyseerd.

De aanrekening van sommige kosten die worden opgelegd aan operatoren die zich willen aansluiten op de CRDC (*Central Reference Database Center*) werd onderzocht.

Internetgerelateerde aspecten "Naming" en "Addressing"

De gedragscode zoals voorzien in de wet van 6 april 2010 werd met ISPA onderhandeld en op 22 december 2010 werd de schriftelijke consultatie hierover gestart.

De verdere opvolging van het overheidsbeleid inzake domeinnamen, zowel nationaal als internationaal (via de GAC binnen ICANN) werd uitgevoerd. Daarenboven zijn er in het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie een aantal bepalingen opgenomen die de continuïteit en stabiliteit van het topniveaudomein .be moeten bevorderen.

Internationale aspecten

Dhr. Vannieuwenhuyse werd verkozen tot voorzitter van de werkgroep "*Numbering and Networks*" binnen de ECC (*Electronic Communications Committee*).

Doelstellingen

Beheer van het nummerplan

Het uitwerken na consultatie van de markt van een definitieve regeling inzake M2M- nummering.

Het spreekt vanzelf dat het dagelijkse beheer van het nummerplan, zijnde de reservering, toewijzing en intrekking van nummercapaciteit en het vereiste toezicht verder zal worden uitgevoerd.

Nummeroverdraagbaarheid

Het vastleggen van een definitieve interpretatie inzake de verplichting opgenomen in de nieuwe Universele Dienstenrichtlijn inzake de "1 dags" verplichting om nummers over te dragen en het definiëren van een systeem van boetes indien operatoren ten aanzien van eindgebruikers hun nummeroverdraagbaarheidsverplichting niet nakomen.

Internetgerelateerde aspecten "*Naming*" en "*Addressing*"

Het aannemen van de gedragscode zoals voorzien in de wet van 6 april 2010 indien aanvaardbaar voor het BIPT of indien niet aanvaardbaar het uitwerken van een ministerieel besluit.

De verdere opvolging van het overheidsbeleid inzake domeinnamen zowel nationaal als internationaal (via GAC binnen ICANN) dient te worden uitgevoerd.

Internationale aspecten

Het verderzetten van het voorzitterschap van de werkgroep "*Numbering and Networks*" binnen de ECC (*Electronic Communications Committee*) en het starten van een dialoog tussen de regelgevende instanties en instanties verantwoordelijk voor het nummeringsbeleid in de verschillende landen met betrekking tot de problematiek van het extra-territoriaal gebruik van telefoonnummers en andere identificatiesystemen.

3. POSTSECTOR

Overzicht

Nationaal niveau

Hoewel het vergunningen- en aangiftesysteem werd gewijzigd door de wet van 13 december 2010 tot wijziging van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector en tot wijziging van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten, bleef het BIPT in het tweede semester er over waken dat deze verplichtingen worden gehandhaafd in afwachting van de inwerkingtreding van voormelde wet.

Het BIPT heeft de regering een "technische en wetgevingstechnische expertise" verstrekt in het kader van de omzetting van Richtlijn 2008/06/EG, bij het opstellen van de wetteksten. Het voorontwerp van wet houdende wijziging van Titel I en IV van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, houdende wijziging van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector en houdende wijziging van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten en het voorontwerp van wet houdende wijziging van de artikelen 2, 2/1 en 4 van wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector werden op 3 september 2010 goedgekeurd in de ministerraad. Beide wetsontwerpen werden respectievelijk op 18 en 25 november 2010 gestemd in de Kamer en in de Senaat en uiteindelijk gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 30 en 31 december 2010.

Als technisch en wetgevingstechnisch expert heeft het BIPT verder gewerkt aan de koninklijke besluiten ter uitvoering van het wetsontwerp tot omzetting van de derde Postrichtlijn. Sommige van de in die wet opgenomen koninklijke machtigingen zijn immers belangrijk voor de liberalisering van de postsector.

Het BIPT staat in voor de correcte financiering van de ombudsdienst door de postsector. De facturen met de ombudsdienstbijdragen 2010 werden verzonden om de financiering van de ombudsdienst voor de postsector te garanderen. De administratieve procedures gebaseerd op artikel 21 van de wet van 11 januari 2006 zijn gelanceerd voor de ondernemingen die weigeren aan de financiering deel te nemen. Dit resulteerde in het opleggen van een administratieve boete aan 2 ondernemingen, namelijk C.I.T.Express Logistics en Day By Day Courier Service, omdat deze nalieten de nodige informatie mee te delen aan het BIPT voor de berekening van de ombudsbijdrage.

Het BIPT heeft de verificatie van de tarieven van bpost voor particulieren afgerond en gepubliceerd. Dit op basis van de tariefprincipes die vermeld zijn in artikel 144ter van de wet van 21 maart 1991 en verduidelijkt in het koninklijk besluit van 11 januari 2006. Ter herinnering: de tarieven van de universele postdienst moeten voldoen aan de volgende principes:

- 1° de prijzen moeten betaalbaar zijn en van die aard dat alle gebruikers toegang hebben tot de aangeboden diensten;
- 2° de tarieven moeten op de kosten van de universele dienst gebaseerd zijn;
- 3° de tarieven moeten transparant en niet-discriminerend zijn;
- 4° de tarieven moeten identiek zijn over het gehele grondgebied.

Daarenboven moeten de tarieven evolueren volgens een formule die vastgesteld is in het beheerscontract en die de verhogingen beperkt tot de ontwikkeling van de inflatie plus een marge die verbonden is aan de kwaliteitsprestaties voor de verzending van de post.

Het BIPT heeft een ontwerp van besluit opgesteld in het kader van de a posteriori goedkeuring voor de voorbehouden preferentiële en conventionele tarieven 2009 van de aangewezen leverancier van de universele dienst, bpost en dit conform artikel 33 van het koninklijk besluit tot toepassing van titel IV. Dit ontwerp besluit is voor consultatie voorgelegd aan de sector via de BIPT-website.

Het tariefmodel van 2010 dat bpost hanteerde voor de prijszetting van de diensten aangeboden aan niet-particuliere klanten, aan aanbieders van post in grote partijen of aan tussenpersonen, werd voor een economische en juridische analyse voorgelegd aan het consultancy bureau WIK Consult in samenwerking met het universitaire centrum CRID. De studie is inmiddels afgerond.

bpost werd gevraagd haar standpunt mee delen aangaande het door het BIPT geformuleerde vermoeden van inbreuk op het tarifaire transparantie- en non-discriminatiebeginsel.

De kwaliteitsmetingen van bpost (De Post) zijn voortgezet via het BELEX-meetsysteem. Dit systeem heeft tot doel de verzendingstermijnen te controleren van de prioritaire en niet-prioritaire binnenlandse post. De metingen worden uitgevoerd door het onafhankelijke studiebureau GfK Audimetrie, dat geselecteerd is door bpost (De Post), maar onder de controle van het BIPT, zoals vastgelegd is in het beheerscontract tussen bpost (De Post) en de Staat. De resultaten 2008 alsook een analyse van deze resultaten zijn gepubliceerd op de BIPT website via een ontwerp besluit.

Het BIPT heeft ook een advies geformuleerd inzake klanttevredenheidsmeting 2009 bij bpost conform artikel 18 van het vierde beheerscontract tussen de Staat en De Post. Dit advies heeft betrekking op de uitvoering van het verbeteringsplan 2009 alsook op het verbeteringsplan 2010 met de acties die bpost zal ondernemen met betrekking tot de punten die het klanttevredenheidsonderzoek aangeduid heeft als vatbaar voor verbetering. Ook heeft het BIPT de resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek 2009 gepubliceerd op de website.

De resultaten van de enquête in verband met de universele postdienst die in september 2010 door het BIPT gehouden is onder zakelijke gebruikers zijn gepubliceerd op de website van het Instituut. Terwijl de ondernemingen globaal tevreden zijn over de frequentie van de bestelling van de postzendingen, is dat anders voor het tijdstip van de bestelling. Meer dan een derde van de respondenten spreekt zich immers uit voor een bestelling op een vroeger moment van de dag. Hoewel de algemene tevredenheid over de ligging van de postkantoren en de PostPunten hoog ligt, werd de nadruk gelegd op het probleem van de wachttijden aan de loketten, een punt dat de particulieren reeds op de voorgrond hadden gesteld.

Het BIPT heeft diverse vragen beantwoord met betrekking tot de toepassing van de reglementering inzake brievenbussen van particulieren.

Europees niveau

Het BIPT is de ontwikkelingen blijven volgen in het kader van de toepassing van de Postrichtlijn en heeft de vergaderingen bijgewoond die tijdens het tweede semester van 2010 georganiseerd zijn door het "*Postal Directive Committee*" met betrekking tot de toepassing van regels inzake

overheidsopdrachten in de postsector, de BTW in de postsector, internationale ontwikkelingen en de creatie van de ERGP.

Het BIPT heeft ook deelgenomen aan workshops georganiseerd door de Europese Commissie die zich toespitsten op enkele studies uitgevoerd in opdracht van de Europese commissie rond de externe dimensie van het postale acquis en de belangrijkste ontwikkelingen in de postsector.

De Europese Groep van regelgevende instanties voor Post (ERGP - *European Regulators Group for Post*) is voor de eerste keer sinds zijn oprichting op 10 augustus 2010 door de Europese Commissie bijeengekomen op 1 december 2010. Deze inaugeratievergadering op 1 december 2010 werd georganiseerd door het BIPT in Brussel in het kader van het Belgische voorzitterschap van de Europese Commissie. Nu de postmarkten over heel Europa worden vrijgemaakt, is een sterkere samenwerking tussen onafhankelijke nationale regelgevende instanties des te belangrijker. Teneinde de beste praktijken inzake regelgeving uit te werken, wordt de ERGP een integraal deel van een interne postmarkt en wordt het de drijvende kracht om ervoor te zorgen dat de Europese burger over een echte keuze beschikt, die voortvloeit uit een concurrerende markt, wat ook een positieve impact zal hebben op innovatie binnen de snel veranderende sector van postzendingen.

De ERGP zal de beste regelgevingspraktijken vastleggen voor gans Europa en zal de Europese Commissie bijstaan als expert inzake postaangelegenheden. Hij zal eveneens raadplegingen, coördinatie en samenwerking tussen de onafhankelijke nationale regelgevende instanties in de lidstaten en tussen die instanties en de Commissie bevorderen. De ERGP bestaat uit de hoofden van de 27 nationale postregulators en zal worden bijgestaan door het secretariaat waarin de Commissie zal voorzien.

Tijdens de openingsvergadering hebben regulators twee essentiële documenten bekeken en aangenomen waarin de werking van de ERGP wordt uiteengezet: (i) *Rules of Procedure* (werkingsregels), en (ii) *Work Programme* (werkprogramma) voor 2011-2012. Er is een werkprogramma opgesteld voor twee jaar waarbij de regulators zich ertoe verbonden hebben om te werken aan reguleringkwesties zoals de toewijzing van gemeenschappelijke kosten, de berekening van de nettokosten van de universeledienstverplichting (USO) met in het bijzonder de

nadruk op de gevolgen van btw-vrijstelling, tevredenheid van de eindgebruiker en toezicht op de marktresultaten, grensoverschrijdende producten en toegang tot het netwerk in het bijzonder voor routeurs.

De werkgroep "*End-user satisfaction and monitoring of market outcome*" wordt geleid door het BIPT samen met Portugese regulator, ICP-ANACOM.

Het BIPT heeft in november 2010 ook de plenaire vergadering van het CERP in Istanbul bijgewoond, waar de werkzaamheden van de projectgroepen zijn voorgesteld: kostentoe rekening, prijsreglementering, financiering van de universele dienst, consumentenbescherming, statistieken, rol van de reguleringsinstanties, duurzame ontwikkeling, markttoezicht, beleid en universele dienst. Het belangrijkste punt van de agenda was de reorganisatie van CERP tengevolge de oprichting van de European Regulators Group for Postal services (ERGP), namelijk de Europese samenwerking tussen postale regulatoren. Door de oprichting van de ERGP moet CERP zijn structuur aanpassen en zijn regels wijzigen. Op de plenaire vergadering was er een akkoord over de nieuwe structuur van CERP zodat CERP haar aangepaste belangrijke opdracht kan blijven uitoefenen in de toekomst.

Tevens is er een forum gehouden over het volgende thema: "*What measures are necessary to ensure that transparent, non discriminatory access conditions are available to elements of postal infrastructure ?*".

Binnen het CERP coördineert het BIPT in 2010 twee projectgroepen. Het gaat enerzijds om de groep "*Market Supervision*" (markttoezicht), die zich toegelegd heeft op het verzamelen van resultaten betreffende de verzendingstermijnen van de postbedeling en de problematiek van de uitreiking van post en in het bijzonder de gerelateerde knelpunten in beeld heeft gebracht. Anderzijds gaat het om de groep "*Sustainable Development*" (duurzame ontwikkeling), die zich in de toekomst wilde toeleggen op de analyse van de gevolgen van de liberalisering op het milieu. De analyse zal betrekking hebben op de impact van de eventuele aanleg van nieuwe netwerken voor ophaling en distributie met de gevolgen daarvan voor de vermindering van de broeikasgassen. Zoals men weet, is de postsector een groot verbruiker van papier en brandstoffen.

Het BIPT is ook lid van de "*Steering Group*" van deze organisatie en heeft intensief meegewerkt aan het uitwerken van de nieuwe structuur en het aanpassen van het intern reglement zorgt via dit comité ervoor dat nieuwe initiatieven worden gelanceerd.

Tenslotte heeft het BIPT deelgenomen aan de plenaire vergadering van het Europees Comité voor Normalisatie van postdiensten te Brussel. Deze normalisatie is onontbeerlijk om de interoperabiliteit tussen de diverse nationale netwerken en een efficiënte universele dienstverlening in de Europese Unie te waarborgen.

Wereldniveau - UPU

Als lid van de Administratieve Raad van de UPU, heeft het BIPT de werkzaamheden gevolgd van dit orgaan, dat in november 2010 bijeengekomen is in Bern.

De projectgroep "*Reform of the Union*" heeft verder nagedacht over de studie betreffende de impact die de nieuwe spelers op de postmarkt hebben op de UPU, zijn opdracht en zijn activiteiten. Deze beschouwingen zullen als basis dienen voor de voorbereiding van voorstellen die moeten worden gedaan aan het volgende Congres in verband met de herstructurering van de Unie. Bovendien zijn voorstellen op tafel gelegd om het creatieproces, de werking en de organisatie vast te stellen van de extrabudgettaire activiteiten die juridisch gebaseerd zijn op de studie die door het BIPT is verricht.

In de projectgroep "*Acts of the Union*" is het dossier afgerond in verband met de portvrijdom dat voor blindenschrift geldt. Het model van het Algemeen Reglement is voor een tweede lezing voorgelegd aan de leden van de projectgroep, voordat het voor advies wordt overgezonden naar alle lidstaten. Tevens zijn de resultaten aangekaart van de enquête over het verlenen van het permanente karakter aan de Conventie en aan de Overeenkomst betreffende de uitbetalingsdiensten van de post. Ten slotte is de herziening van de termen in het meertalige vocabularium van de UPU deels afgerond.

Het BIPT heeft ook deelgenomen aan de werkzaamheden van andere projectgroepen, waaronder diegene die zich buigen over de eindrechten en de Wereldstrategie van Doha, alsook de Strategische Conferentie van Nairobi in september 2010.

Doelstellingen

Nationaal niveau

Volgend op de publicatie op 31 december 2010 van wet van 13 december 2010 tot wijziging van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector en tot wijziging van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten, zal het BIPT de sector begin januari 2011 over het aangepaste wetgevend kader informeren via:

- een aangepast web site in het licht van de gewijzigde situatie;
- een informatiefolder die de nieuwe vergunningsmodaliteiten en wettelijke verplichtingen van de postale aanbieders toelicht;
- het persoonlijk aanschrijven van de bestaande vergunninghouders en de marktspelers die in het verleden een aangifte gedaan hadden voor niet-universele postdiensten. In dit schrijven wordt gewezen op de impact die voormelde wet heeft op hun postale dienstverlening;
- individuele informatiesessies die tot doel hebben het nieuwe wettelijk kader voor de vergunningen te verduidelijken;
- informatiefomulieren aan de bestaande vergunninghouders. Deze worden verzocht het formulier in te vullen teneinde hun vergunning uit te breiden, aan te passen of te annuleren;
- een nieuw aanvraagformulier voor toetreders dat onder meer is beschikbaar op de web site van het BIPT;
- het Raadgevend Comité voor de Postdiensten.

Het BIPT zal de voorbereidende werkzaamheden voortzetten voor de redactie van de uitvoerings besluiten. Zij betreffen onder meer de *price-cap*regels voor de "kleine gebruikers", bepaalde aspecten van de berekening van de netto-kost van de universele dienst de distributie van aangetekende zendingen en de behandeling van onbestelbare zendingen, de betalingsregels in geval van staatsinterventie in de financiering van de nettokosten van de universele dienst, de informatieverstrekking van en aan de Ombudsdienst voor de postsector, de naleving van de

essentiële eisen in de postsector en ook de regels voor het open mechanisme aanwijzing van de aanbieder van de universele dienst.

Het BIPT zal de berekening afronden van de nettokosten van de universele dienst voor het jaar 2009 en een conformiteitsverklaring publiceren in verband met de analytische boekhouding van bpost voor de jaren 2007, 2008 en 2009.

Het BIPT zal samen met bpost het denkwerk voortzetten voor het opstellen van een nieuw kader voor de analytische boekhouding alsook voor de methode van berekening van de nettokosten van de universele dienst.

Er zal een begin worden gemaakt met de inzameling van de indicatoren en statistieken met betrekking tot de postmarkt voor de jaren 2009 en 2010.

Het BIPT zal erop toezien dat de Ombudsdienst voor de postsector correct wordt gefinancierd door de sector. De administratieve procedures zullen worden voortgezet tegen ondernemingen die ondanks eventuele rechtsvorderingen weigeren zich te schikken naar de wetgeving.

Het BIPT zal de bevoegdheden die haar toegekend zijn in het vierde beheerscontract blijven uitoefenen in afwachting van de inwerkingtreding van het vijfde beheerscontract dat voor onbepaalde datum werd uitgesteld.

BIPT zal het rapport opstellen over de controle van de verzendingstermijnen van de binnenlandse prioritaire stukpost, de binnenlandse aangetekende postzendingen, de binnenlandse stukpostpakketten en de binnenkomende grensoverschrijdende stukpostbrievenpost voor het jaar 2009 en 2010, en de correctiemaatregelen analyseren die voorgesteld zijn door bpost.

Het BIPT zal ook de naleving controleren van de criteria inzake klantentevredenheid van bpost voor het jaar 2010 en een advies uitbrengen.

Het BIPT zal het standpunt van bpost aangaande het vermoeden van inbreuk op de tarifaire non-discriminatie en transparantiebeginselen analyseren en desgevallend overgaan tot de procedure voor de vervolging en bestraffing bepaald bij artikel 21 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector.

Indien blijkt dat bpost aan het BIPT geen elementen aanreikt aan de hand waarvan kan worden vastgesteld of bpost volkomen wettelijk handelt, kan overgegaan worden tot het opstellen van de kennisgeving van de grieven waardoor de procedure van artikel 21 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van het BIPT zal opgestart worden.

Het onderzoek naar de eventuele schending van het postmonopolie in 2010 en de inbreuk op de vergunningsplicht van een onderneming die in het verdelen een aangifte heeft gedaan voor niet universele postdiensten zal worden afgerond.

De wet van 13 december 2010 tot wijziging van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector en tot wijziging van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten, stipuleert dat het BIPT de sector mag raadplegen over mogelijke voorrechten of specifieke rechten die aan de aanbieders van postdiensten werden toegekend. Volgend op de interne analyse uitgevoerd in het 2de semester van 2010, zal het BIPT de sector raadplegen. De resultaten van de raadpleging zullen worden gepubliceerd op de website van het BIPT en worden gebundeld in een rapport dat samen met de aanbevelingen van het BIPT wordt overgezonden aan de minister bevoegd voor de postsector.

Europees niveau

Het BIPT zal actief blijven deelnemen aan de vergaderingen van het *Postal Directive Committee* en aan andere vergaderingen die door de Europese Commissie worden georganiseerd (Workshops).

Het BIPT zal actief deelnemen aan de activiteiten van het CERP om het proces van liberalisering en controle van de markt te volgen en zijn medewerking verlenen aan de Steering Group om de hervorming van CERP te begeleiden. Het zal de PG "*Sustainable Development*" blijven coördineren en zijn medewerking verlenen aan de WG'en "*Policy Issues*" en "*UPU Affairs*". Het BIPT zal actief meewerken aan de volgende plenaire vergadering van het CERP in mei 2011 in Dublin.

Verder zal het BIPT deelnemen aan de werkzaamheden van de EPRG en in het bijzonder leiding geven aan de werkgroep "*End-usersatisfaction and monitoring of market outcomes*" met de volgende twee werkstromen:

- *Quality of service and end-user satisfaction;*
- *Market developments and effect of regulation.*

BIPT zal ook de postale standaardisatie werkzaamheden van nabij opvolgen.

Wereldniveau

In de loop van het eerste semester van 2011 zal het BIPT meewerken aan de activiteiten van de Raad voor Postexploitatie, die zal bijeenkomen in april/mei 2011, en in het bijzonder wat betreft de projectgroepen "*Reform of the Union*" en "*Acts of the Union*".

4. DE DIENSTEN NCS, CTR TELECOM EN STTS

4.1. NCS - Controle op de gebruikers van radiogolven

Overzicht

De NCS is een operationele dienst waarvan de kernopdracht erin bestaat het elektromagnetische spectrum zuiver te houden.

Dossiers

De dossiers waarover de dienst zich ontfermt kunnen in de volgende hoofdcategorieën worden verdeeld:

- de behandeling van de klachten van de gebruikers van het radiospectrum;
- de preventieve controle van de particuliere en professionele radiogebruikers;
- het toezicht op het juiste gebruik van de radiocommunicatie tijdens grote openbare evenementen waarbij intensief gebruik wordt gemaakt van het frequentiespectrum;
- de samenwerking met de parketten en politiediensten;
- de opdrachten van de parketten;
- de controle van niet-openbare omroepzenders.

In totaal werden 1.365 dossiers behandeld in de tweede helft van 2010.

De dienst NCS werd opgenomen in de pool Controle van het BIPT tijdens de reorganisatie van het BIPT.

Ontwikkeling van de dossiers

Sedert het arrest van het Grondwettelijk Hof van 15 januari 2009 is de federale overheid onbevoegd voor het opstellen van de stralingsnormen en voor de uitvoering van de controles ter zake. Er werd evenwel met het Vlaams Gewest een samenwerkingsakkoord gesloten zodat de federale overheid technische bijstand geeft aan het regionale niveau.

Bovendien zijn met Belgocontrol besprekingen aan de gang opdat het BIPT preventieve metingen kan verrichten in de luchtvaartbanden met het oog op de introductie van communicatiesystemen van de nieuwste generatie (LTE). Anderzijds worden besprekingen gestart omtrent een

efficiëntere samenwerking in het kader van storingen en in het bijzonder het meewerken bij het opsporen van uitgezonden noodsignalen zowel komende van de luchtvaart als van de maritieme frequentieband.

Aankoopbeleid

Een beleidsnota in verband met het aankoopbeleid van de dienst NCS werd opgesteld en voorgelegd aan de inspecteur van Financiën. Deze heeft tot doel de prioriteiten vast te leggen bij de aankoop van nieuwe apparatuur of de vervanging van oude apparatuur volgens een "mission critical"-methode. De evolutie van de nieuwe technologieën en de sterke digitalisering van het spectrum vergen immers dat deze begrotingspost van het BIPT kan worden herzien om alle technische vorderingen te kunnen volgen en begeleiden.

Opleidingen

Er is voor het technische personeel van de NCS een referentielijst van vaardigheden opgesteld. Deze stelt de optimale kennis vast die een technicus die bij de NCS werkt, moet nastreven. Deze referentielijst zal als leidraad dienen voor toekomstige opleidingen.

Internationaal

NCS zal deelnemen aan de volgende internationale werkgroepen:

- *Comité RAINWAT (Maritime)*
Rainwat gaat over de reglementering in verband met het gebruik van radiocommunicatie op de binnenwateren. Er is tussen de 17 landen een akkoord gesloten waarbij de radiocommunicatie in de binnenvaart wordt geregeld volgens de bepalingen van het akkoord. België is de bewaarder van dat akkoord.
- *CEPT/WGFM-PT46 (Maritime)*
PT46 is een werkgroep die zich buigt over de reglementering inzake radiocommunicatie op zee. Deze werkgroep bestaat uit verschillende CEPT-landen.
- *CEPT/ERC/WGFM-PT22 (Monitoring)*
Deze werkgroep houdt zich bezig met het monitoren van radiofrequenties.

Doelstellingen

Dossiers

De kern van het werk voor het komende semester zal betrekking hebben op de lopende dossiers, zoals ze vermeld zijn in de zes voormelde categorieën.

Ontwikkeling van de dossiers

- *Dossiers inzake stralingsmetingen*: de verschillende organisatorische en technische maatregelen werden genomen na de ondertekening van het akkoord tussen het BIPT en het Vlaams Gewest.
- *Grote evenementen*: de NCS zal aanwezig zijn op talrijke grote evenementen tijdens de zomerperiode. Behalve de preventieve controle van de radiocommunicatiestations zal dankzij de aanwezigheid van de NCS doeltreffend kunnen worden gereageerd in geval van storingen. Onze teams zullen onder andere aanwezig zijn tijdens allerlei culturele evenementen zoals de grote muziektfestivals tijdens de zomer.
- *Controles*: bij de uitvoering van de controles op de radionetten in het algemeen zal meer aandacht besteed worden aan de verschillende aspecten hieromtrent. Er zal naast het technische aspect meer aandacht besteed worden aan de administratieve gegevens, zijnde: juistheid van de locatie van het radionet, of de betaling van de vaste rechten al dan niet in orde is, enz.
- *Metingen*: er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de meting van het bereik van de drie operatoren.

Logistiek - aankopen

In het voorjaar 2011 zullen twee nieuwe meetwagens uitgerust met de nodige infrastructuur met inbegrip van de specifieke meetapparatuur in gebruik worden genomen. Deze twee meetwagens komen ter vervanging van afgeschreven meetwagens.

De werkzaamheden omtrent een nieuw meetstation voor Brussel, vooral gericht op de nationale luchthaven te Zaventem en de stad Brussel, worden eerstdaags opgestart.

Opleidingen

Om de juiste huidige behoeften inzake opleiding van de technici en sectiechefs vast te stellen, zal onder hen een peiling worden gedaan die gebaseerd is op de referentielijst van vaardigheden die in het vorige semester is opgesteld. Deze peiling zal nadien worden geanalyseerd.

Internationaal

De deelname aan de internationale werkgroepen zal worden voortgezet.

Reorganisatie

Doordat de knowhow inzake controle werd verenigd binnen een ad-hocpool vanaf 1 november 2010 (de personeelsleden van de diensten van de pool werden uitgenodigd om vrijwillig hun horizon te verruimen via de oprichting van task forces), worden de door de controlediensten te behandelen dossiers steeds meer transversaal en is interactie tussen de leden van de diensten van de pool vereist.

4.2. Tenuitvoerlegging van de universele dienst

4.2.1. Sociaal element van de universele dienst

Overzicht

Op 18 december 2009 zijn in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen twee richtlijnen verschenen die het regelgevingskader hervormen dat van toepassing is op de sector van de elektronische communicatie. Deze richtlijnen zijn in werking getreden op 19 december 2009 en moeten uiterlijk 25 mei 2011 omgezet zijn in de nationale rechtsorde. Richtlijn 2009/136/EG, de zogenaemde "burgerrechtenrichtlijn"² brengt een aantal wijzigingen aan in het huidige stelsel van de universele dienst.

---

² Richtlijn 2009/136/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 tot wijziging van Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische communicatienetwerken en -diensten, Richtlijn 2002/58/EG betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie en Verordening (EG) nr. 2006/2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming

Bovendien moet worden opgemerkt dat de Europese Commissie nog steeds niet de conclusies heeft gepubliceerd van de openbare raadpleging die in het voorjaar van 2010 gelanceerd is over de toekomst van de universele dienst³; deze conclusies zouden kunnen uitmonden in nieuwe voorstellen tot wijziging van het Europese regelgevingskader.

Richtlijn 2009/136/EG heeft het voorwerp uitgemaakt van een voortontwerp van wet tot omzetting, die op verzoek van de minister op 18 december 2010 voor raadpleging is voorgelegd. Bij deze raadpleging horen specifieke vragen die aan de markt worden gericht in verband met de telefooncellen, de sociale tarieven en functionele internettoegang.

Doelstellingen

Het BIPT zal aandachtig de resultaten onderzoeken van de raadpleging over het nieuwe regelgevingskader dat inzake universele dienst is voorgesteld, alsook de conclusies die de wetgever daaruit zal trekken.

Uitgaande van de raadpleging die door de minister is gehouden en die afloopt op 31 januari 2011, zou het BIPT in 2011 een groot debat willen beginnen over de functie van de universele dienst vandaag in België en met name over de vraag of sommige elementen van de universele dienst al niet door de markt worden verricht. Dit zou eventueel impliceren dat men niet langer een aanbieder aanwijst voor de betrokken elementen van de universele dienst. Voor de elementen waarvoor zou vaststaan dat er a priori een regulering nodig is, zou ook een debat worden gevoerd in verband met de criteria inzake kwaliteit en betaalbare prijs die men wenst op te leggen, rekening houdende met de technologische evolutie enerzijds en anderzijds met de ervaring die is opgedaan sedert de invoering van de reglementering inzake universele dienst in 1997.

Voor de elementen van de universele dienst die wel ten laste worden genomen door de markt zou het overeenkomstig het nieuwe Europese regelgevingskader de taak zijn van de regulator om toe te zien op de ontwikkeling en het niveau van de retailtarieven.

---

³ http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/doc/library/public_consult/universal_service2010/index_en.htm

4.2.2. Geografisch element van de universele dienst

4.2.2.1. Functionele internettoegang

Overzicht

Considerans 5 van Richtlijn 2009/136/EG preciseert dat het aan de lidstaten is om *"ervoor te zorgen dat een dataverbinding in staat is bevredigende datasnelheden te ondersteunen, die voldoende zijn om functionele toegang tot internet mogelijk te maken, zoals deze, naar behoren rekening houdend met specifieke omstandigheden op de nationale markten, door de lidstaten is gedefinieerd, bijvoorbeeld de door de meerderheid van de abonnees in de desbetreffende lidstaat gebruikte bandbreedte en de technische haalbaarheid mits er in het kader van deze maatregelen naar wordt gestreefd verstoring van de markt tot een minimum te beperken."*

Ter gelegenheid van de raadpleging over het voorontwerp van wet tot omzetting van Richtlijn 2009/136/EG, heeft de minister de wens geuit om aan de markt te vragen of het nodig was om een minimale bitsnelheid vast te stellen aan de hand waarvan een internettoegang als *"functioneel"* kan worden bestempeld, op welk niveau deze bitsnelheid zou moeten worden vastgesteld en hoe dit aspect van de universele dienst zou moeten worden verricht.

Doelstellingen

Het BIPT zal de reacties van de markt op de door de minister gelanceerde raadpleging inzake functionele internettoegang aandachtig bestuderen, alsook de conclusies die de wetgever daaruit zal trekken.

Ter ondersteuning van de besluitvorming op dat gebied zal het BIPT bovendien proberen om zo goed mogelijk de geografische gebieden in België vast te stellen waar ongeacht de toegepaste technologie (xDSL, kabel, mobiel, satelliet) geen functionele toegang voorhanden is, en de kosten te bepalen die het opleggen van een universeledienstverplichting ter zake met zich zou kunnen brengen.

4.2.2.2. Sim-boxbesluit

Overzicht

Met een besluit van 17 juni 2009 heeft de Raad van het BIPT Belgacom de toestemming verleend om het vaste geografische element van de universele dienst te verrichten op basis van een

techniek waarbij een sim-box wordt gebruikt. Dit besluit was genomen overeenkomstig artikel 3, tweede lid van de bijlage bij de wet betreffende de elektronische communicatie, met een beperking tot maximaal 1000 aansluitingen per jaar.

Belgacom heeft het BIPT laten weten dat het in 2009 geen aansluitingen via sim-box had uitgevoerd, omdat alle interne processen bij Belgacom nog moeten worden ingevoerd.

Doelstelling

Het BIPT zal in 2011 nagaan of Belgacom correct de voorwaarden vervult die opgelegd zijn in het besluit van 17 juni 2009. In verband hiermee moet Belgacom tegen uiterlijk 31 januari 2011 informatie meedelen aan het BIPT.

4.2.2.3. Bepaling van factor "a"

Overzicht

Artikel 35 van de bijlage bij de wet betreffende de elektronische communicatie schrijft voor dat de aanbieder van het geografische element van de universele dienst op alle residentiële eindgebruikers een betaalbaar tarief toepast dat overeenkomt met het basistarief verhoogd met de inflatie en verminderd met een factor "a" rekening houdende met de technologische ontwikkeling en de productiviteit in de sector van de elektronische communicatie.

In het kader van een consultancycontract dat door het BIPT is toegewezen, heeft een team van het departement "Economie" van de Universiteit Gent in de loop van 2010 een methode vastgesteld waarmee deze correctiefactor "a" kan worden bepaald.

Doelstelling

Het BIPT zal de methode bestuderen die door de Universiteit Gent is voorgesteld en deze voor raadpleging voorleggen aan de sector.

4.2.3. Element inzake telefooncellen van de universele dienst

Overzicht

Het aantal openbare telefooncellen en het gebruik ervan neemt meer en meer af; in 2009 waren er nog 6 726 telefooncellen in werking, d.i. een vermindering met meer dan 1 225 in vergelijking

met 2008; de gemiddelde gebruiksduur van deze telefooncellen per maand is van 90 minuten in 2009 gezakt naar 61 minuten in december 2010.

Ter gelegenheid van de raadpleging over het voorontwerp van wet tot omzetting van onder andere Richtlijn 2009/136/EG, heeft de minister de wens geuit om aan de markt te vragen of het nodig was om aan een aangewezen operator de verplichting te blijven opleggen om in het kader van de universele dienst openbare telefooncellen beschikbaar te stellen en de voorwaarden te preciseren waaronder deze verplichting eventueel opgeheven zou moeten worden.

Tevens merkt het BIPT op dat hetzelfde voorontwerp van wet tot doel heeft aan het BIPT de mogelijkheid te geven om de universeledienstverplichting inzake telefooncellen af te schaffen omdat deze dienst of vergelijkbare diensten ruim toegankelijk zouden zijn. In de veronderstelling dat op dat gebied een universeledienstverplichting gehandhaafd blijft, opent het voorontwerp van wet de mogelijkheid om de toegang tot de telefoniediensten te waarborgen via andere technologieën dan die van de openbare telefooncel.

Doelstelling

Het BIPT zal de reacties van de markt op de door de minister gelanceerde raadpleging over de toekomst van de openbare telefoons aandachtig bestuderen, alsook de conclusies die de wetgever daaruit zal trekken.

Ter ondersteuning van de besluitvorming op dat gebied zal het BIPT bovendien ofwel in de samenvatting van de raadpleging, ofwel ergens anders een document opstellen waarin alle relevante elementen bijeengebracht zijn in verband met de toekomst van de openbare telefooncellen (penetratiegraad van de telefooncellen en van de alternatieve technologieën, kosten, door de aanbieder beoogd programma voor terugtrekking, ervaringen in het buitenland, enz.).

4.2.4. Element inzake universele telefoongids

Overzicht

Een ministerieel besluit van 7 april 2010⁴ heeft voorzien in een overgang naar de "opt in" voor de verdeling van de papieren universele telefoongids op 1 januari 2011, wat betekent dat de telefoongids alleen nog zal worden verdeeld aan de abonnees die dit uitdrukkelijk hebben aangevraagd.

Er moet echter worden benadrukt dat niets een uitgever van telefoongidsen verbiedt om een soort van "universele telefoongids" te blijven uitgeven en deze te verspreiden aan abonnees die niet uitdrukkelijk hebben verzocht om deze niet te ontvangen. In 2011 zullen twee stelsels voor de verspreiding van de telefoongids naast elkaar kunnen bestaan, namelijk een *opt-ins*stelsel in bepaalde streken van het land en een *opt-outs*stelsel in andere delen.

In het tweede semester van het jaar 2010 hebben tussen het BIPT en Belgacom talrijke contacten plaatsgehad om de precieze praktische regels vast te leggen in verband met het nieuwe *opt-ins*stelsel en met name kwesties te regelen in verband met de opmaak van de universele telefoongids, de precieze geografische gebieden waar het *opt-ins*stelsel in eerste instantie zal worden toegepast, de inhoud van de informatiebladzijden, enz.

Het BIPT merkt op dat het voorontwerp van wet tot omzetting van het nieuwe Europese regelgevingskader in de wet het *opt-ins*stelsel vaststelt voor het verkrijgen van een telefoongids, dat nu vermeld is in het ministerieel besluit van 7 april 2010.

Doelstellingen

Het BIPT zal zich ervan vergewissen dat Belgacom in 2011 wel degelijk alle verplichtingen inzake telefoongidsen die uit het nationale regelgevingskader voortvloeien, vervult.

Het BIPT zal een document opstellen dat de gevolgen analyseert van de creatie van een *opt-ins*stelsel op de secundaire reglementering met betrekking tot de publicatie en verdeling van de universele telefoongids.

---

⁴ Ministerieel besluit van 7 april 2010 dat overeenkomstig artikel 30 van de bijlage bij de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, een afwijking toestaat op de jaarlijkse verdeling van de universele telefoongids.

Om de bevoegde overheid te helpen een standpunt in te nemen over de toekomst van de papieren telefoongids, zal het BIPT een enquête houden om de desbetreffende behoeften van de gebruikers vast te stellen.

4.2.5. Element inzake inlichtingendiensten van de universele dienst

Overzicht

In de loop van het tweede semester van 2010 zijn aan het BIPT vragen gesteld over de correcte toepassing van de reglementering inzake inlichtingendiensten, met name omdat de aanbieders van inlichtingendiensten niet altijd de gegevens lijken te ontvangen van de virtuele operatoren, omdat de netwerkoperator en de virtuele operator met elkaar niet overeenkomen over de vraag wie van hen verplicht is de gegevens mee te delen aan de inlichtingendiensten.

Belgacom, de leverancier van de universele dienst inzake inlichtingendiensten, wil dan weer een versoepeling van zijn verplichtingen, met name wat de verplichting betreft om de inlichtingendienst 's nachts open te houden, tijdens de periode van middernacht tot zes uur 's ochtends.

Doelstellingen

Het BIPT zal de respectieve verplichtingen van de netwerkoperatoren en van de virtuele operatoren op het stuk van informatieverstrekking aan de inlichtingendiensten verduidelijken.

In het kader van de algemene analyse in verband met de toekomst van de universele dienst, is het BIPT van plan te onderzoeken of de levering van een inlichtingendienst een activiteit is die altijd in de huidige context onderworpen moet zijn aan een universeledienstverplichting.

4.2.6. Sociaal element van de universele dienst

4.2.6.1. Beheer van de database betreffende de begunstigen van sociale tarieven

Overzicht

De cel "STT", die belast is met het beheer van de database betreffende de begunstigen van de sociale telefoontarieven, behandelt alle aanvragen voor de toekenning van de sociale tarieven waarvoor de gegevens van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid niet toereikend zijn om te

besluiten of de aanvrager wel degelijk aan de voorwaarden voldoet van artikel 22 van de bijlage bij de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie.

In de loop van de tweede helft van 2010 was voor ongeveer 14.000 aanvragen voor een sociaal telefoontarief de tussenkomst van het BIPT nodig; daarbij zijn:

- bijna 4 200 uitgemond in het verkrijgen van het recht om het sociale tarief te genieten;
- ongeveer 2 600 aanvragen geweigerd.
- De overige aanvragen (7 200 of 51%) zijn automatisch afgesloten omdat de aanvrager de nodige documenten niet binnen vier maanden heeft teruggezonden. Bovendien is de procedure voor de systematische verificatie van dossiers van meer dan twee jaar voortgegaan. Zo zijn sedert half mei 2008 meer dan 77 000 oude dossiers nagekeken, d.i. zo'n 24% van het totale aantal dossiers dat ouder is dan 2 jaar.

Er zijn verdere inspanningen geleverd om een meer doorgedreven automatisering mogelijk te maken van het beheer van de dossiers die worden behandeld door de cel "STT" van het BIPT. Zo heeft een interne enquête aangetoond dat er onder de manueel behandelde dossiers 43% gevallen zijn waarin een gegeven over het inkomen van de aanvrager ontbreekt, 13% gevallen waarin een gegeven ontbreekt over de graad van de handicap en 37% gevallen waarin een gegeven ontbreekt over het inkomen en een gegeven over de graad van de handicap.

In november 2010 heeft de Raad van het BIPT zich daarom uitgesproken over de maatregelen die moeten worden genomen om in 2011 een computerlink te leggen tussen de databank "sociale tarieven" van het BIPT en de databanken van de FOD Financiën en de DGPH (FOD Sociale Zekerheid, Directie-generaal Personen met een handicap) met als bedoeling een geautomatiseerde behandeling mogelijk te maken van een groter aantal aanvraagdossiers.

Doelstellingen

In samenwerking met zijn IT-consultant Smals, heeft het BIPT als doelstelling om in 2011 een computerlink tot stand te brengen tussen de databank "sociale tarieven" en de databanken van de FOD Financiën en de DGPH. Deze links zullen tot een betere efficiëntie en hogere snelheid van de behandeling van de aanvragen leiden. Ze kunnen ook aan personen die sociaaleconomisch

minder begunstigd zijn en die nu de aanvraagprocedure staken wegens de administratieve complexiteit, de kans bieden op een sociaal telefoontarief.

4.2.6.2. Wetsvoorstel om het stelsel van de sociale telefoontarieven te wijzigen

Overzicht

Tijdens de eerste helft van 2010 heeft het BIPT een raadpleging gelanceerd over een wetsvoorstel dat op 15 juni 2009 door de heren Roel Deseyn en Jef Van den Bergh bij de Kamer van volksvertegenwoordigers is ingediend om de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (WEC) te wijzigen wat betreft het sociaal telefoontarief. Dit wetsvoorstel alsook de amendementen daarop betreffen juist de "operationele" aspecten en de inhoud van het sociale element van de universele dienst, waarbij niet wordt voorgesteld om het stelsel van aanwijzing van de aanbieders te wijzigen, noch het mechanisme voor de financiering van de verrichtingen. Het wetsvoorstel raakt evenmin aan het koninklijk besluit van 20 juli 2006 tot vaststelling van de nadere regels voor de werking van het sociale element van de universele dienst inzake elektronische communicatie. De raadpleging van het BIPT sloeg ook op punten die verder gingen dan het wetsvoorstel.

De samenvatting van deze openbare raadpleging is voorgesteld aan de leden van de Commissie Infrastructuur van de Kamer van volksvertegenwoordigers op 29 oktober 2010 en is te vinden op de website van het BIPT op het volgende adres: <http://ibpt.be/ShowDoc.aspx?objectID=3351&lang=nl>.

De conclusies van de raadpleging wijzen op een benadering die sterk verschilt tussen de consumentenverenigingen die zich uitspreken voor een uitbreiding van de regels inzake toepassing van de sociale telefoontarieven en de operatoren die een status-quo wensen, of zelfs een inperking van het toepassingsgebied van dit element van de universele dienst.

Doelstelling

Het BIPT zal onderzoeken welk gevolg door het Parlement zal worden gegeven aan de raadpleging die gehouden is over de inhoud van de sociale telefoontarieven.

4.2.6.3 Verplichting voor alle operatoren om sociale telefoontarieven te verstrekken

Overzicht

Artikel 74, § 1, van de wet betreffende de elektronische communicatie dat het stelsel van het sociale element van de universele dienst vaststelt, schrijft voor dat elke operator die een openbare telefoondienst aanbiedt aan consumenten, aan sommige categorieën van begunstigten bijzondere tariefvoorwaarden levert.

Momenteel genieten meer dan 380.000 personen een sociaal telefoontarief. De meest representatieve operatoren op de markt bieden de sociale telefoontarieven aan aan hun klanten die daartoe een aanvraag indienen en die aan de toekenningsvoorwaarden voldoen.

De vraag rijst of de verplichting die voor alle operatoren geldt om sociale telefoontarieven te verstrekken, het meest geschikt is om tegemoet te komen aan de behoeften van de consumenten en tegelijk te zorgen voor een optimale organisatie van de markt voor elektronische communicatie.

Ter gelegenheid van de raadpleging over het voorontwerp van wet tot omzetting van Richtlijn 2009/136/EG heeft de minister de wens geuit om aan de markt te vragen of het nodig was om voor alle operatoren de verplichting te behouden om sociale telefoontarieven te verstrekken en in de tegenovergestelde veronderstelling, hoe de operatoren zouden moeten worden bepaald voor wie deze verplichting zou gelden.

Het BIPT wijst tevens erop dat het voorontwerp voorstelt dat in de toekomst slechts twee leveranciers, de ene voor de vaste dienst, de andere voor de mobiele dienst, via een open procedure zullen worden aangewezen om de sociale telefoontarieven te verstrekken, met dien verstande dat eenzelfde reeds bestaande juridische entiteit of een entiteit die voor de gelegenheid wordt samengesteld, zich mag kandidaat stellen voor beide verrichtingen.

Doelstelling

Het BIPT zal de reacties van de markt op de door de minister gelanceerde raadpleging over de aanbieders van de sociale telefoontarieven aandachtig bestuderen, alsook de conclusies die de wetgever daaruit zal trekken.

4.2.6.4. Mechanisme voor de financiering van het element "sociaal tarief" van de universele dienst

Ter herinnering: op 30 oktober 2006 heeft het BIPT in zijn hoedanigheid van beheerder van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven, op basis van de toen geldende reglementering, een besluit genomen over de methode voor de bepaling van compensaties per operator voor het sociale element van de universele dienst. Naar aanleiding van dit besluit is het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven geactiveerd en zijn er naar de operatoren facturen verstuurd. De wet van 25 april 2007 heeft echter het regelgevingskader gewijzigd met betrekking tot de methode voor de berekening van de compensaties en vergoedingen met het oog op de financiering van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven. Met een besluit van 20 juni 2007 heeft het BIPT daarom zijn besluit van 30 oktober 2006 waarvan de wettelijke grondslag was gewijzigd, ingetrokken en de operatoren de geïnde sommen terugbetaald. In afwachting van een besluit in verband met de conformiteit van het nieuwe nationale regelgevingskader met het Europese kader, heeft het BIPT, naar aanleiding van de verschillende ingediende rechtszaken, in zijn hoedanigheid van beheerder van het fonds voor de universele dienst, geen berekening meer gemaakt van de kosten die de operatoren die sociale telefoontarieven verstrekken, sedert 1 juli 2005 hebben gedragen.

Aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is de vraag voorgelegd of het nationale regelgevingskader strookte met het Europese kader, naar aanleiding van een vordering die ingesteld is door de Europese Commissie en een prejudiciële vraag die gesteld is door het Belgische Grondwettelijk Hof.

Er zijn voor het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen vier principiële vragen gesteld: kan het nationale Parlement de functie vervullen van een reguleringsinstantie? Mogen de kosten van de last van de universele dienst overeenstemmen met de lagere winst of de winstderving die de operator ondervindt? Voldoet het Belgische regelgevingskader aan de Europese voorschriften, wat betreft het in aanmerking nemen van de immateriële voordelen die de operatoren hebben? Zijn de Europese verplichtingen inzake billijkheid van de last van de universele dienst voor de leverancier correct omgezet door het nationale regelgevingskader?

Op 6 oktober 2010 heeft het Hof van Justitie met betrekking tot deze vragen twee arresten gevelde, waaruit het volgende blijkt:

- dat het de taak is van het Belgische Grondwettelijk Hof *om na te gaan of de Belgische wetgever, wanneer hij op het gebied van de elektronische-communicatiediensten als nationale regelgevende instantie optreedt, mag worden beschouwd als een nationale regelgevende instantie die voldoet aan alle voorwaarden die zijn vastgesteld in de Kaderrichtlijn en in Richtlijn 2002/22*⁵;
- dat de Commissie *niet heeft vastgesteld dat de nationale wetgeving in kwestie, door te bepalen dat de nettokosten van het sociale element van de universele dienst overeenstemmen met het verschil tussen de ontvangsten die de aanbieder die diensten tegen sociale tarieven verstrekt, zou krijgen in normale commerciële omstandigheden en de inkomsten die hij daadwerkelijk ontvangt als gevolg van de tariefkortingen waarin deze wetgeving ten behoeve van de begunstigden van sociale tarieven voorziet, geen rekening zal houden met de kosten die de ondernemingen die zijn aangewezen om de universele dienst te verstrekken, zouden hebben vermeden als ze ervoor hadden kunnen kiezen om de verplichtingen in verband met die dienst niet te vervullen*⁶
- dat het hof van oordeel is dat het Belgische wettelijke kader niet met het Europese kader strookt
  - o *"door enerzijds bij de berekening van de nettokosten voor het aanbieden van het sociale element van de universele dienst geen rekening te houden met de marktvoordelen, met inbegrip van de immateriële voordelen, die hieruit voortvloeien voor de ondernemingen die met de levering van deze dienst zijn belast,*
  - o *en door anderzijds in het algemeen en op basis van de berekening van de nettokosten van de aanbieder van de universele dienst die voorheen de enige aanbieder van deze dienst was, vast te stellen dat alle ondernemingen die voortaan deze dienst moeten leveren, hierdoor daadwerkelijk een onredelijke last moeten dragen, zonder naast de nettokosten die de levering van de universele dienst voor elke betrokken operator meebrengt, alle eigen*

---

⁵ Zie punt 31 van het arrest van het EHvJ van 6 oktober 2010 in de zaak C-389/08

⁶ Zie punt 80 van het arrest van het EHvJ van 6 oktober 2010 in de zaak C-222/08

kenmerken van deze operator, zoals het niveau van zijn uitrusting of zijn economische en financiële situatie, specifiek te hebben onderzocht⁷."

Het voorontwerp van wet tot omzetting van Richtlijn 2009/136/EG stelt voor om de nationale reglementering aan te passen aan de arresten van het Hof van Justitie van 6 oktober 2010 door te bepalen dat:

- de kosten die de aanbieders dragen, worden vastgesteld op basis van de methode van de kosten die op lange termijn vermijdbaar zijn, verminderd met onder andere de immateriële voordelen;
- het BIPT vervolgens de al of niet billijke aard van de aldus bepaalde last zal beoordelen;
- het BIPT eveneens de al dan niet billijkheid zal beoordelen van de last die wordt gedragen voor de overige elementen van de universele dienst.

Doelstellingen

Het BIPT zal de reacties van de markt op de bepalingen van het voorontwerp van wet betreffende de mechanismen voor de financiering van de sociale telefoontarieven aandachtig bestuderen, alsook de conclusies die de wetgever daaruit zal trekken.

4.2.6.5 Financiering van de werkingskosten van de databank voor "sociale tarieven"

Overzicht

De financiering van de STTS-gegevensbank maakt het voorwerp uit van een specifiek stelsel dat werd gecreëerd aan de hand van een wijziging van artikel 30 van de wet van 17 januari 2003 (BIPT-wet), ingevoerd door de herstelwet van 20 juli 2006.

Deze bepaling schrijft voor dat sommige kosten in verband met de werking van de STTS-databank mogen worden doorberekend aan de operatoren. De Raad van het BIPT heeft daarom op 22 april 2009 een besluit genomen inzake de methode voor verdeling van de kosten betreffende de gegevensbank van het sociale element van de universele telecommunicatiedienst alsook betreffende de specifieke berekeningselementen voor de jaren 2006 en 2007.

---

⁷ Zie punt 88 van het arrest van het EHvJ van 6 oktober 2010 in de zaak C-222/08

Krachtens dat besluit werden de facturen betreffende de financiering van de kosten voor de gegevensbank voor 2006 en 2007 verstuurd naar de betrokken operatoren⁸.

Op 6 juli 2009 hebben Belgacom en Belgacom Mobile tegen het besluit van het BIPT een vordering tot nietigverklaring ingediend bij het hof van beroep van Brussel.

Het Brusselse hof van beroep heeft zijn vonnis hierover gevelde op 7 september 2010 en het besluit van het BIPT deels vernietigd. De impact van het arrest van het hof van beroep op de bedragen die aan de sector zijn aangerekend in het besluit van 22 april 2009 wordt voorgesteld in de onderstaande tabel.

Kosten aan te rekenen aan de sector in euro voor 2006

	Vóór het arrest van 7/9/2010	Na het arrest van 7/9/2010
Investerings	680 812,2	677 776.5
Onderhoud	270 495	0
Totaal	951 307.2	677 776.5

Doelstelling

Na het arrest van 7 september 2010 van het hof van beroep van Brussel zal het BIPT de mogelijkheid onderzoeken om een nieuw besluit te nemen over de financiering van de werkingskosten van de "STT"-databank.

4.2.7. Verslag over de uitvoering van de universele dienst en controles

Overzicht

Het BIPT heeft in december 2010 zijn verslag gepubliceerd over de manier waarop Belgacom zijn universeledienstverplichtingen heeft vervuld in 2009. Dit verslag is beschikbaar op het volgende adres:

http://www.ibpt.be/fr/198/DocListPub/Rapport_sur_le_SU/Rapport_sur_le_service_universel.aspx?_themeID=27

---

⁸ De operatoren met een omzet van minder dan € 1 240 000 op de markt voor openbare telefonie moeten niet bijdragen in de financiering van de databank.

Doelstelling

Het BIPT zal in de eerste helft van 2011 het verslag publiceren over de manier waarop Belgacom zijn universeledienstverplichtingen heeft vervuld in 2010.

Bovendien is het BIPT van plan in dit eerste semester een reeks controles uit te voeren die tot doel hebben de operatoren die hun abonnees niet de mogelijkheid bieden om het sociale tarief te krijgen te identificeren, alsook antwoordtijden vast te stellen bij oproepen naar diensten met tussenkomst van een telefonist.

4.3. Aandacht voor de belangen van de gebruikers

4.3.1. Controle van de verplichtingen van de operatoren

Overzicht

De controle van de gebundelde tariefaanbiedingen van de operatoren met het doel deze eveneens in het tariefvergelijkingsprogramma op te nemen wordt voortgezet evenals de controle van de juistheid van de geregelde aanpassing van de inlichtingen die de operatoren verstrekken over de gehanteerde tarieven alsook de overeenstemming ervan met diegene die te zien zijn in de reclameboodschappen en op de websites van de operatoren is voortgezet. Deze controle van de gegevens die in het tariefvergelijkingsprogramma voorkomen, is een taak die deel uitmaakt van het routinewerk van de dienst

Acht operatoren zijn gecontroleerd in verband met de naleving van artikel 136 van de wet, dat de operatoren verplicht om met de ombudsdienst een protocol af te sluiten

De toepassing van artikel 108 van de wet is eveneens verder gecontroleerd in het kader van acties door de juridische dienst. Een dergelijke controle is in de loop van de 2e semester bij de operatoren Mobistar en Telenet uitgevoerd. Dit artikel heeft tot doel de abonnees te beschermen in geval van een wijziging van de algemene voorwaarden, door hun onder andere de mogelijkheid te geven om gedurende een maand hun contract gratis op te zeggen

Per operator zijn analyses uitgevoerd m.b.t. het naleven van de verplichtingen in het kader van de bepalingen van hoofdstuk III "Bescherming van de eindgebruikers" van de wet.

Doelstellingen

Een controle zal worden uitgevoerd bij de operatoren die het sociaal telefoontarief helemaal niet of slechts gedeeltelijk zouden toekennen. Er zullen vervolgens maatregelen worden getroffen tegen de operatoren die zich niet aan deze verplichting houden. Ook m.b.t. de toepassing van artikel 108 van de wet worden verdere controles gepland.

4.3.2. Tariefvergelijkingsprogramma

Overzicht

Sedert de lancering van het tariefvergelijkingsprogramma met zijn modules voor vaste telefonie, mobiele telefonie en internettoegang, werkt het BIPT in samenwerking met de sector aan een vierde tariefvergelijkingsmodule, namelijk gebundelde tariefaanbiedingen, gewoonlijk "*bundles*" genaamd. Daarbij heeft de sector een reeks nieuwe behoeften meegedeeld, die een update van deze toekomstige module vergen.

Met het oog op het gebruiksgemak van het programma voor de consumenten, is besloten om de vormgeving van de gebruikersapplicatie volledig te herzien.

Sinds de openstelling van het programma voor het publiek werden meer dan 320 000 vergelijkingen uitgevoerd waarvan 39% voor breedband/internet, 39% voor mobiele telefonie en 22% voor vaste telefonie.

Doelstellingen

De vierde tariefvergelijkingsmodule, namelijk die betreffende de tarieven van "*bundles*" zit op het einde van de ontwikkelingsfase. Deze toepassing zou voor de consumenten beschikbaar moeten zijn in de loop van het eerste semester van 2011.

4.4. Nooddiensten – Wettelijke onderschepping van elektronische communicatie

4.4.1. Nooddiensten: toegankelijkheid en identificatie van het oproepende nummer

De verstrekking van de identificatie van de oproepende lijn aan de nooddiensten die vanop een afstand hulp verlenen met het oog op de bestrijding van kwaadwillige oproepen moet plaatsvinden met behulp van maatregelen die stroken met het ministerieel besluit van 4 juni 2007 tot vaststelling van de administratieve en technische maatregelen om nooddiensten in staat te stellen kwaadwillige oproepen te bestrijden. In 2010 zijn de systemen voor het bestrijden van kwaadwillige oproepen door Tele-Onthaal (106), Télé Accueil (107) en Telefonhilfe (108) definitief geactiveerd.

Voor de nooddiensten die ter plaatse hulp bieden (112, 100 en 101) werd in 2009 in de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie een bepaling opgenomen die hen eveneens in staat stelt maatregelen te nemen tegen kwaadwillige oproepen. Er werd voor deze diensten echter in 2010 nog steeds geen systemen geactiveerd.

De nooddiensten die ter plaatse hulp bieden, meldden een aantal moeilijkheden die zij ondervinden bij de routing van noodoproepen en het verkrijgen van identificatie- en lokatiegegevens voor noodoproepen bij operatoren.

Op Europees vlak is "*Expert Group on Emergency Access*" (EGEA) van het "*Communications Committee*" (COCOM), waaraan een vertegenwoordiger van het BIPT deelneemt, samengekomen in het licht van het vernieuwde, gewijzigde Europese kader voor de elektronische communicatie, meer bepaald wat de toegankelijkheid van de nooddiensten betreft, om de praktische aanpak te bespreken waardoor de nieuwe Europese bepalingen op het vlak van nooddiensten op een geharmoniseerde wijze kunnen worden toegepast in de Europese lidstaten. Op aangeven van de EGEA is door COCOM aan ETSI in het tweede semester van 2010 de opdracht gegeven een studie uit te voeren om een geharmoniseerde procedure uit te werken voor het aanleveren van de locatiegegevens aan de nooddiensten bij noodoproepen.

Doelstellingen

Het BIPT zal met de betrokken nooddiensten overleg plegen over de nadere regels voor de werking van de in aanmerking te nemen systemen en zal het nodige uitvoeringsbesluit voorstellen opdat de nooddiensten die ter plaatse hulp bieden (112, 100 en 101) systemen kunnen activeren voor de bestrijding van kwaadwillige oproepen.

Voor 2011 hebben zich Child Focus (110) en de Kinderen- en Jongerentelefoon (KJT) te kennen gegeven systemen voor het bestrijden van kwaadwillige oproepen te willen activeren.

Het BIPT zal ten opzichte van de operatoren zijn acties voortzetten om de moeilijkheden aan te pakken die gemeld zijn door de nooddiensten die ter plaatse hulp bieden en die zij ondervinden bij de routing van noodoproepen en om vanwege de operatoren de identificatie- en lokalisatiegegevens te verkrijgen voor de noodoproepen.

Het BIPT zal blijven deelnemen aan de werkzaamheden van de EGEA in het kader van de omzetting van het nieuwe Europese kader voor elektronische communicatie wat de nooddiensten betreft.

4.4.2. Nooddiensten: implementatie van de Europese nummerreeks 116XYZ

Overzicht

Op 15 februari 2007 heeft de Europese Commissie Beschikking C(2007)249 aangenomen inzake het reserveren van de nationale nummerreeks die begint met '116' voor geharmoniseerde diensten met een maatschappelijke waarde.

Op het nummer 116000 voor telefonische meldpunten voor vermiste kinderen na dat in 2009 aan Child Focus werd toegewezen en als noodnummer erkend, is heeft er voor geen enkel ander Europees 116XYZ-nummer een kandidaat bij het BIPT aangemeld in 2010 om de overeenkomstige diensten te leveren.

Doelstellingen

Het BIPT zal de toepassing van potentiële noodnummers uit de Europese 116XYZ-reeks in België blijven volgen.

Het BIPT zal blijven nagaan of er interesse is voor de nummers 116006, 161111, 116117 en 116123.

4.4.3. Identificatie van de voorafbetaalde kaarten op mobiele netwerken

Overzicht

Na de publicatie op 27 juli 2007 in het Belgisch Staatsblad van het ministerieel besluit van 4 juni 2007 tot vaststelling van de administratieve en technische maatregelen om nooddiensten in staat te stellen kwaadwillige oproepen te bestrijden is klaarheid gebracht in verband met de maatregelen die de nooddiensten die ter plaatse hulp bieden, kunnen nemen tegen kwaadwillige oproepen. De wet van 18 mei 2009 houdende diverse bepalingen inzake elektronische communicatie heeft in de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie een soortgelijke bepaling ingevoerd voor de nooddiensten die ter plaatse hulp bieden.

Mede doordat ook in 2010 voorrang werd gegeven aan het aanpakken van de problematiek van de lokalisatie van de mobiele noodoproepen is de identificatie van de voorafbetaalde kaarten nog uitgesteld geworden.

Doelstellingen

Het invoeren van de diverse identificatiegegevens die reeds bekend zijn van voorafbetaalde kaarten voor mobiele diensten, is in een eerste tijd reeds een verbetering voor de nooddiensten. Het BIPT zal met de mobiele operatoren over deze mogelijkheid overleg plegen.

Ook zal nagegaan worden of maatregelen op basis van artikel 107, § 3, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie mogelijk, dan wel nodig zijn ; methode en tijdschema voor het realiseren van de identificatie van voorafbetaalde kaarten waarvan geen enkel identificatiegegeven bij de mobiele operatoren bekend is moeten hierbij besproken worden.

4.4.4. Lokalisatie van de noodoproepen van de mobiele en nomadische diensten, sms-dienst en –lokalisatie voor slechtzienden en slechthorenden

Overzicht

a. *Lokalisatie van mobiele noodoproepen*

Op 12 juli 2007 verscheen in het Belgisch Staatsblad het koninklijk besluit van 27 april 2007 houdende bepalingen voor het aanleveren van locatiegegevens voor noodoproepen uitgaande van mobiele netwerken aan de nooddiensten in overeenstemming met artikel 107, § 3, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie. Dit koninklijk besluit beoogt het implementeren van een enige en krachtige procedure waarmee de mobiele operatoren de locatiegegevens van een mobiele oproep aan de nooddiensten doorsturen.

Ingevolge de moeilijkheden ondervonden in de voorgaande jaren, heeft het BIPT in 2010 de ontwerp teksten gefinaliseerd die het financieringsaspect regelen van het "fonds voor de nooddiensten" nodig voor het implementeren van de technische oplossing voor de beheerscentrales van noodoproepen van de nooddiensten die ter plaatste hulp leveren, maar deze konden door de aftredende regering niet meer in behandeling worden genomen.

b. *Lokalisatie van nomadische noodoproepen door middel van diensten die op IP-technologie zijn gebaseerd*

De herziening van het Europese regelgevingskader voor elektronische communicatie in december 2009 heeft geleid tot een aantal wijzigingen en acties voor de verwezenlijking en productie van lokalisatiegegevens door de operatoren en nooddiensten. Nadat ze in Belgisch recht omgezet zullen zijn, zullen deze wijzigingen erg duidelijke en dwingende verplichtingen opleggen wat betreft de verstrekking van lokalisatiegegevens door de operatoren aan de nooddiensten, ook voor de operatoren die nomadische diensten aanbieden.

c. *Sms-dienst en lokalisatiedienst voor slechthorenden of slechtzienden*

De herziening van het Europese regelgevende kader voor de elektronische communicatie van december 2009, voorziet in een aantal maatregelen die de bereikbaarheid van de nooddiensten door personen met een handicap moet verbeteren. Een communicatiesysteem

per sms met de nooddiensten voor personen met een handicap komt hierdoor opnieuw op het voorplan. Er werd trouwens in het eerste semester van 2010 door mevrouw Christine Defraigne een wetsvoorstel in die zin ingediend in het Parlement.

Doelstellingen

De lokalisatie van de mobiele noodoproepen moet blijvend behandeld worden. De ontwerpen van uitvoeringsbesluit die door het BIPT ter zake zijn opgesteld, moeten worden voorgelegd aan de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen, met het oog op het verdere wetgevingstraject.

Het BIPT zal de uitvoerlegging van de voormelde uitvoeringsbesluiten coördineren.

De wijzigingen van het Europese regelgevingskader voor elektronische communicatie zullen in Belgisch recht worden omgezet. Het BIPT heeft een voorstel in die zin uitgewerkt. Na goedkeuring door het Parlement zal het BIPT toezien op de uitvoering van deze wijzigingen door de Belgische operatoren en internetproviders (*Internet service providers*); in het bijzonder wat betreft de lokalisatie van mobiele noodoproepen en de lokalisatie van nomadische noodoproepen via diensten die op de IP-technologie gebaseerd zijn.

Daarna zal nagegaan worden of het mogelijk is een communicatiedienst via sms met de nooddiensten op te zetten voor spraak- of gehoorgestoorden of er voorkeur dient gegeven aan het gebruik van diensten van de vierde generatie mobiele netwerken.

4.4.5. Telefonische afluistering - Wettelijke onderschepping van elektronische communicatie

Overzicht

Het BIPT heeft zijn samenwerking met de dienst voor het Strafrechtelijk Beleid van de FOD Justitie voortgezet.

Het BIPT heeft de lijst van de "coördinatiecellen Justitie" van de operatoren bijgewerkt en overgezonden aan de dienst voor het Strafrechtelijk Beleid van de FOD Justitie. Hiervoor heeft een BIPT in het vierde trimester van 2010 een webpagina gecreëerd langs dewelke de operatoren de gegevens van hun coördinatiecel Justitie konden controleren, ingeven en aanpassen. Deze webpagina is erg succesvol gebleken en werd zowel door de operatoren als de diensten van Justitie positief onthaald. Om aan zijn wettelijke verplichtingen tegemoet te komen zal het BIPT tweemaal per jaar een papieren lijst met de gegevens overmaken aan de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid van de FOD Justitie en zal de webpagina als hulpmiddel aangehouden worden.

Wat betreft de verplichtingen op het vlak van de wettelijke onderschepping is het koninklijk besluit van 9 januari 2003 tot uitvoering van de artikelen 46*bis*, § 2, eerste lid, 88*bis*, § 2, eerste en derde lid, en 90*quater*, § 2, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering en van artikel 109*ter*, E, § 2, van de wet van 21 maart 1991, nog steeds van kracht daar de vroegere bepalingen van artikel 109*ter*, E, § 2 van de wet van 21 maart 1991 overgenomen werden in de wet van 13 juni 2005, onder andere in artikel 127.

Het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 januari 2003, ook "het koninklijk besluit inzake medewerkingsplicht" genoemd, is op politiek niveau verbonden aan het uitvoeringsbesluit betreffende de bewaring van gegevens. Dit ontwerp tot wijziging werd op de Ministerraad van 17 december 2010 goedgekeurd en volgt de verdere legistische procedure.

Het BIPT heeft in het tweede semester van 2010 deelgenomen aan de vergaderingen van het nationaal overlegplatform telecommunicatie van de FOD Justitie.

Doelstellingen

De voor de "coördinatiecellen Justitie" van de operatoren gecreëerde webpagina zal nog verbeterd worden en aangepast aan het gewijzigde koninklijk besluit van 9 januari 2003, "koninklijk besluit medewerkingsplicht". Het BIPT plant nog bijkomende beveiligingsmechanismen in plaats te stellen voor deze webpagina.

Het BIPT zal blijven deelnemen aan de vergaderingen van het nationaal platform telecommunicatie van de gerechtelijke en politiediensten. Het BIPT zal dat platform de nodige technische ondersteuning inzake elektronische communicatie verlenen.

4.4.6. Data retention

Overzicht

Bij het voorstellen van de resultaten van de in het eerste semester van 2010 gehouden raadpleging betreffende data retentie zoals die voortvloeit uit Richtlijn 2006/24/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 betreffende de bewaring van gegevens die zijn gegenereerd of verwerkt in verband met het aanbieden van openbaar beschikbare elektronische communicatiediensten of van openbare communicatienetwerken en tot wijziging van Richtlijn 2002/58/EG, heeft het BIPT de aanzet gegeven tot een werkgroep, de "werkgroep data retentie", waaraan zowel vertegenwoordigers van de diensten van Justitie als de operatoren deelnemen en waarin het Instituut de rol van facilitator heeft. Deze werkgroep heeft in december 2010 al tweemaal vergaderd en er werden reeds afspraken gemaakt om praktische aspecten van de samenwerking tussen de diensten van Justitie en de operatoren te stroomlijnen en beter te doen verlopen.

Doelstellingen

Het BIPT zal de omzetting in Belgisch recht van de Europese Richtlijn 2006/24/EG van 15 maart 2006 blijven volgen en toezien op de uitvoering ervan door de operatoren en internetproviders.

Als voortzetting van de geleverde inspanning bij de raadpleging in verband met data retentie, zal het BIPT met de hulp van een consultant een kostenmodel opstellen om de evolutie van de kosten van de operatoren in verband met data retentie en hun medewerkingsplicht met de diensten van

Justitie te kunnen opvolgen; dit kostenmodel is een instrument om eventueel voorstellen te formuleren voor een herziening van de Belgische regelgeving terzake.

De werkzaamheden van de "werkgroep data retentie" verder modereren en domeinen en onderwerpen bepalen waarvoor deze werkgroep processen en procedures kan uitwerken die de samenwerking en interactie van de diensten van Justitie en de operatoren kunnen verbeteren.

4.5. Veiligheid van de netwerken

Bilan

Vertegenwoordigers van het BIPT hebben deelgenomen aan de voorbereiding van de wetgeving die bestemd is om de Europese richtlijn betreffende de bescherming van Europese kritieke infrastructuren om te zetten. Het doel is om de kritieke infrastructuren te identificeren voor de vlotte werking van de economie in de sectoren van vervoer en energie ; de Belgische regering heeft ervoor gekozen bij de omzetting van deze Europese richtlijn de sector van de ICT en de bankensector reeds op te nemen in de ontwerpwetgeving. Er moet een beveiligingsplan worden opgesteld door de operatoren die deze kritieke infrastructuur bezitten of gebruiken. Deze voorbereiding wordt gecoördineerd binnen de FOD Binnenlandse Zaken door het Coördinatie- en Crisiscentrum van de Regering. Een herziening van de Europese richtlijn die is aangekondigd en gepland voor 2012, vermeldt uitdrukkelijk dat de ICT-sector zeer waarschijnlijk zal worden opgenomen in deze herziening.

Een vertegenwoordiger van het BIPT heeft tijdens het tweede semester van 2010 deelgenomen aan de werkgroep van vertegenwoordigers van de Lidstaten welke door Europese Commissie werd bij elkaar geroepen om een geharmoniseerde wijze van toepassen te realiseren van de verplichtingen op het vlak van netwerkbeveiliging in de gewijzigde Europese richtlijnen op het vlak van elektronische communicatie, meer bepaald het nieuwe artikel 13*bis* van de Europese "kaderrichtlijn". ("WG art. 13bis kaderrichtlijn")

Een ontwerp van koninklijk besluit genomen overeenkomstig artikel 106 van de wet, dat tot doel heeft de operatoren aan te wijzen die moeten samenwerken met de civiele verdediging en met de Gemengde Commissie voor Telecommunicatie ("CoMixTelec"), is opgesteld en ligt ter

raadpleging voor bij de betrokken besturen. Het wil Belgacom zijn rol als enige vertegenwoordiger van de sector in CoMixTelec opheffen en de rechten en plichten openstellen voor de hele markt.

Vertegenwoordigers van het BIPT hebben deelgenomen aan de werkzaamheden van de "*Communication Systems Group*" en zijn werkgroep van de "*Industrial Resources and Communication Systems Group*" (IRCSG) van de NAVO.

Het BIPT zette het overleg voort met de crisiscel van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie om de rol van het BIPT te bepalen in het beheer van de problemen in verband met de handhaving van de continuïteit van de werking van de openbare elektronische-communicatienetwerken in geval van crisis, in het bijzonder bij een grote stroompanne in België.

Het BIPT heeft een actieve rol gespeeld tijdens de vergaderingen van het overlegplatform netwerk- en informatieveiligheid van de Belgische overheid ("BelNIS").

Het BIPT heeft in 2010 zijn "project sensoren" afgewerkt in het kader van zijn opdracht de beveiliging van de netwerken te overzien. Deze sensoren laten het BIPT toe in het bijzonder de algemene activiteitsgraad op het Internet te overzien.

Doelstellingen

In het eerste semester van 2011 is het BIPT van plan om de volgende acties verder te ontwikkelen:

- aan het kabinet het afgewerkte ontwerp van koninklijk besluit betreffende de samenstelling van de CoMixTelec voorleggen evenals het koninklijk besluit betreffende CoMixTelec dat moet worden genomen ter uitvoering van artikel 106 van de wet ;
- het werk volgen in verband met de omzetting van de richtlijn betreffende kritieke infrastructures ;
- deelnemen aan de "WG art. 13bis kaderrichtlijn" van de Europese Commissie, van welke verwacht wordt dat zij eind 2011 aanbevelingen zal formuleren ;

- de omschrijving van de behoeften inzake veiligheid van de elektronische communicatiemiddelen van de Belgische bevolking in samenwerking met de spelers en de deskundigen van de betrokken overheden ;
- in het kader van de handhaving van de continuïteit van de werking van de openbare elektronische communicatienetwerken in geval van crisis, onderzoeken welke maatregelen nodig zijn voor de Belgische elektronische communicatiesector, in het bijzonder wat de kritieke infrastructuur betreft ;
- verder de gegevens voor België verzamelen voor de "*CIIP-Directory*", waar mogelijk in samenwerking met BelNIS, ze coördineren en bijhouden in het kader van de "*Meridian Conference*", die een jaarlijks evenement is geworden op initiatief van de Europese Commissie ;
- op Europees vlak deelnemen aan de activiteiten georganiseerd door de Europese Commissie, onder andere door de DG INFOSOC, voor de bescherming van kritieke infrastructuur in de sector van de elektronische communicatie, de noodplanning en de continuïteit van elektronische communicatienetwerken en -diensten, met name : de werkgroep voor het organiseren van pan-Europese oefeningen op het vlak van de bescherming van kritieke informatie-infrastructuur, het "*European Forum for Member States*" (EFMS), "*European Public-Private Partnership for Resilience*" (EP3R), evenals de in 2007 opgestarte activiteiten naar aanleiding van de Europese studie voor "*Availability and Robustness of Electronic Communications Infrastructures*" (ARECI-studie).

4.6. CTR Telecom

Overzicht

De dienst heeft het toezicht op het tariefvergelijkingsprogramma voortgezet alsook de controle op de ingevoerde plannen en heeft deelgenomen aan werkvergaderingen over de laatste fase van het tariefvergelijkingsprogramma, met name de introductie van de *bundles*.

Er werd een brainstorming gelanceerd over de manier waarop het hoofd moet worden geboden aan de nieuwe opdrachten van de dienst ter controle van de diverse uitvoeringsbesluiten die het BIPT zal nemen in de toekomst en voor een betere follow-up van de commerciële verplichtingen

van de operatoren. Als strategisch punt voor de toekomst wordt ook beoogd zijn activiteiten uit te breiden naar de postsector.

Doelstellingen

De dienst zal een controleplan opstellen op basis van de aanvragen van zijn interne klanten, namelijk de diensten verantwoordelijk voor de marktanalyses en de bevordering van de belangen van de consumenten. Hij zal samenwerken met de postdienst om te bepalen hoe de controles in die sector dienen te verlopen.

5. DIENST INTERNATIONALE BETREKKINGEN TELECOM

Overzicht

Het BIPT heeft de diverse vergaderingen van BEREC en IRG bijgewoond.

Deze vergaderingen hebben plaatsgevonden op 29-30 september en 1 oktober te Amsterdam en op 2 en 3 december te Brugge. Deze laatste vergadering werd door het BIPT in het kader van het Belgische voorzittersschap van de EU door het BIPT georganiseerd.

Het BIPT had de leiding over het implementatieteam dat samen met de Commissie de praktische modaliteiten heeft voorbereid voor de oprichting van het bureau van BEREC (dat te Riga gevestigd is). Het implementatieteam heeft begin oktober zijn werkzaamheden beëindigd en de fakkel doorgegeven aan de nieuw benoemde administratief directeur.

Het BIPT heeft eveneens deelgenomen aan de Europese coördinatie voor de Conferentie van Gevolmachtigden van de ITU (4 tot 22 oktober 2010 te Guadalajara, Mexico) in de schoot van het COM-ITU, het comité van de CEPT dat tot taak heeft de standpunten van de Europese delegaties voor te bereiden.

Het BIPT heeft een Belgische delegatie gestuurd naar de ITU conferentie. In het kader van het Belgische voorzittersschap van de EU werd door het BIPT in samenwerking met de EU delegatie te Mexico, de politieke coördinatie van de EU delegaties verzekerd. Zo werd door het BIPT intensief mee onderhandeld in het tot stand komen van een akkoord m.b.t. de verbetering van de status van Palestina in de ITU.

Doelstellingen

In de loop van het eerste semester van 2011 zal het BIPT de diverse vergaderingen van BEREC en de IRG bijwonen.

De vergaderingen van de BoR (*Board of Regulators*) en het MC (*Management Committee*) zullen plaatsvinden op 24 en 25 februari te Riga en op 26 en 27 mei te Porto.

6. JURIDISCHE DIENST TELECOM

Deze dienst vervult een transversale rol via de juridische ondersteuning van de verschillende diensten van het BIPT, met name inzake economische regulering. Hij volgt ook erg actief de reglementering, zowel nationaal als internationaal.

6.1. Wetgeving

Kennisgeving van elektronische-communicatiediensten en -netwerken

- **Koninklijk besluit van 10 december 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 maart 2007 betreffende de kennisgeving van elektronische-communicatiediensten en -netwerken**

Overzicht

Begin 2008 hebben een tiental operatoren aan het BIPT laten weten dat ze niet in staat waren om de jaarlijkse rechten in kwestie te betalen voor de openbare netwerken of de openbare telefonie ten bedrage van € 12 500 of dat deze duidelijk onredelijk waren in vergelijking met hun jaarlijkse omzet. Het BIPT heeft deze informatie ernstig genomen: het ging om operatoren met een beperkte omzet. In de meeste gevallen waren dit kleine doorverkopers; in andere gevallen zaten de netwerken of diensten in een experimentele fase en waren de aangesloten abonnees bijvoorbeeld familieleden of kennissen van de operator in kwestie.

Bijgevolg heeft het BIPT op 7 mei 2008 naar het kabinet van de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen een ontwerp overgezonden dat de bestaande wetgeving aanpast: operatoren die openbare telefoondiensten en/of openbare netwerken aanbieden of exploiteren, en een jaaromzet van minder dan één € miljoen realiseren ("kleine operatoren"), dienen slechts een verminderd jaarlijks recht te betalen. Het besluit werd door de Koning ondertekend op 10 december 2009 en werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 17 december 2009. Dit besluit was geldig voor één jaar, met name tot einde 2010.

Om te vermijden dat vanaf 2011 kleine operatoren opnieuw met hoge jaarlijkse rechten geconfronteerd zouden worden bereidde het BIPT een ontwerp van koninklijk besluit voor dat toestaat dat tot eind 2011 kleine operatoren een verminderd jaarlijks recht betalen d.w.z. € 510 i.p.v. € 13 756. Deze verlenging is noodzakelijk voor deze kleine operatoren om te

vermijden dat zij in 2011 het onverkorte bedrag van de administratieve bijdrage, met name € 13.756, zouden moeten betalen.

De verlenging van het gunstige regime voor kleine operatoren werd met het kabinet van de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen overlegd en kregen zijn toestemming. Het BIPT maakte een ontwerp van uitvoeringsbesluit over aan het kabinet.

Doelstelling

Door de val van de regering is de verdere afwikkeling van dit dossier vertraagd maar het BIPT heeft in december 2010 van het kabinet bericht gekregen dat dit ontwerp vooralsnog behandeld kan worden in lopende zaken. Hierbij zal een nieuw ontwerp worden opgesteld door het BIPT waarbij de verlaging ingevoerd wordt zonder beperking in de tijd.

Toekenning en beheer van het spectrum

Algemene inleiding

Op 20 juli 2009 vernietigde het hof van beroep van Brussel het besluit van het BIPT van 25 november 2008 waarin afgezien werd van een stilzwijgende verlenging van de 2G-vergunning van Proximus. Het hof achtte het samenwerkingsakkoord niet correct toegepast en meende tevens dat de vergunning van Proximus al verlengd was. Het hof was van oordeel dat de vergunning van Proximus retroactief begon te lopen in 1995. Door de gebrekkige toepassing van het samenwerkingsbesluit bij de totstandkoming van het betreffende besluit, diende het BIPT evenwel af te zien van een cassatieberoep.

Op 29 september 2009 vernietigde het hof van beroep het besluit van het BIPT van 25 november 2008 t.a.v. Mobistar. Het besluit dat het BIPT nam t.a.v. BASE, werd door het BIPT ingetrokken.

In de loop van oktober 2009 besloot het kabinet tot een herziening van artikel 30 van de wet van 13 juni 2005 teneinde een concessierecht, pro rata berekend aan de hand van het oorspronkelijke concessierecht, te kunnen opleggen bij de verlenging van de 2G-vergunningen alsook voor de vierde 3G-operator.

Het BIPT bereidde een tekst voor die op verzoek van het kabinet op 18 november voor raadpleging op de website werd gepubliceerd. Antwoorden dienden het BIPT te bereiken voor 16 december 2009.

Op 11 december 2009 plande het kabinet een herziening van het wetgevend kader waarbij:

- a) door een aanpassing van de koninklijke besluiten van 7 maart 1995, van 24 oktober 1997 en van 18 januari 2001 de vergunningen worden verlengd tot 2021;
- b) door een aanpassing van artikel 30 van de wet van 13 juni 2005 een enige heffing wordt vastgesteld die naar rato van het niet-geïndexeerde bedrag van het oorspronkelijke concessierecht wordt berekend;
- c) *refarming* van de 900 MHz-band wordt gepland in 2015, waarbij 5 MHz wordt gereserveerd voor de vierde 3G-operator;
- d) door een wijziging van artikel 51 de mogelijkheden tot nationale roaming voor de vierde 3G-operator worden geëxpliciteerd;
- e) een ontwerp van koninklijk besluit betreffende radiotoegang in de frequentieband 2500-2690 MHz wordt voorgesteld zodat de mogelijkheid wordt geboden om 4G-netwerken te ontplooiën.

Dit ontwerp van herziening van het wetgevende kader werd op verzoek van het kabinet op 24 december 2009 voor raadpleging gepubliceerd op de website van het BIPT.

De resultaten van de raadpleging werden in aanmerking genomen bij de finalisering van het ontwerp.

Op 25 maart 2010 maakte het BIPT zijn advies over aan het kabinet van de minister van Ondernemen en Vereenvoudigen.

Het ontwerp van koninklijk besluit aanpassing van de koninklijke besluiten van 7 maart 1995, van 24 oktober 1997 en van 18 januari 2001 alsook het ontwerp van koninklijk besluit betreffende radiotoegang in de frequentieband 2500-2690 MHz werden voorgelegd aan de Raad van State en het BIPT paste ze aan overeenkomstig de opmerkingen van de Raad.

De ontwerpen werden nadien voorgelegd aan het Overlegcomité dat midden december met instemde. De koninklijke besluiten werden gepubliceerd op 25 januari 2011.

- **De wet van 15 maart 2010 houdende wijziging van artikel 30 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie**

Overzicht

Het BIPT was nauw betrokken bij de totstandkoming van de ontwerp tekst van de herziening van artikel 30 van de wet van 13 juni 2005. Deze herziening behelst het vaststellen van de enige heffingen voor de exploitatie van een netwerk en het aanbieden van elektronische-communicatiediensten in de frequentiebanden 900 MHz, 2100 MHz en 2600 MHz. Dergelijke enige heffingen zijn verantwoord in het licht van considerans 32 en artikel 13 van de Machtigingsrichtlijn.

De enige heffingen hebben tot doel een optimaal gebruik van de frequenties te bevorderen en zijn verantwoord met het oog op de economische waarde van het spectrum.

Verder voorziet het herziene artikel 30 in de mogelijkheid om de enige heffingen in jaarlijkse schijven te betalen.

Het ontwerp werd op 18 november 2009 voor raadpleging aan de markt voorgelegd; een licht gewijzigde versie ervan op 24 december 2009. De wet van 15 maart 2010 houdende wijziging van artikel 30 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie is in het Belgisch Staatsblad van 25 maart 2010 gepubliceerd.

Inmiddels vechten Belgacom, Mobistar en KPN Group Belgium de grondwettelijkheid van het herziene artikel 30 aan voor het Grondwettelijk Hof. Ter zake mag een uitspraak verwacht worden in de loop van 2011.

Belgacom heeft eveneens een vordering ingesteld voor de rechtbank van eerste aanleg waarbij zij aanvoert dat de betalingen die zij gedaan heeft krachtens het herziene artikel 30, niet verschuldigd zijn.

De wijziging van dit artikel moet in samenhang gezien worden met twee ontwerpen van koninklijk besluit (zie ook verder):

1. het koninklijk besluit van 22 december 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 maart 1995 betreffende het opzetten en exploiteren van GSM-mobilofoonnetten, van het koninklijk besluit van 24 oktober 1997 betreffende het opzetten en de exploitatie van DCS1800-mobilofonienetten en van het koninklijk besluit van 18 januari 2001 tot vaststelling van het bestek en van de procedure tot toekenning van vergunningen voor de mobiele telecommunicatiesystemen van de derde generatie voorziet in een stilzwijgende verlenging van de 2G-vergunningen tot 2021. Na afloop van de verlengperiode van de vergunning van Mobistar, d.w.z. vanaf 27 november 2015 kan de 900 MHz-band gereorganiseerd worden. Hierbij bestaat de mogelijkheid om spectrum in de 900 MHz-band en de 1800 MHz-band te reserveren voor een nieuwe 3G-operator.

Tegelijk worden op voorhand het aantal kanalen voor de 900 MHz-band en de 1800 MHz-band per operator vastgelegd, ingeval een nieuwe 3G-operator vraagt om 4,8 MHz duplex toegewezen te krijgen in de banden 880-915 MHz en 925-960 MHz.

2. Het koninklijk besluit van 22 december 2010 betreffende radiotoegang in de frequentieband 2500-2690 MHz, stelt overeenkomstig de Europese Beschikking 2008/477/EG deze banden open voor operatoren.

- **Koninklijk besluit betreffende radiotoegang in de frequentieband 2500-2690 MHz**

Overzicht

Beschikking 2008/477/EG van de Commissie van 13 juni 2008 betreffende de harmonisering van de 2500-2690 MHz-frequentieband voor terrestrische systemen die elektronischecommunicatiediensten kunnen verschaffen in de Gemeenschap beoogt de harmonisering van de voorwaarden voor het ter beschikking stellen en het doeltreffende gebruik van de band 2500-2690 MHz voor de terrestrische systemen die in de Gemeenschap elektronische-communicatiediensten kunnen verstrekken. Deze beschikking verplicht de lidstaten om de 2500-2690 MHz-band toe te wijzen aan terrestrische systemen die elektronische-communicatiediensten kunnen verstrekken en deze vervolgens beschikbaar te stellen, overeenkomstig de parameters die vastgelegd zijn in de bijlage bij de beschikking. Deze verplichtingen moeten worden vervuld binnen zes maanden na de inwerkingtreding van de beschikking. Daarom heeft het BIPT begin september 2008 het betreffende

ontwerpbesluit bezorgd aan het kabinet van de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen.

Half september 2008 heeft het BIPT op verzoek van het kabinet van de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen de markt over dat ontwerp geraadpleegd. Het BIPT heeft het ontwerp vervolgens dienovereenkomstig aangepast en onderzoek verricht naar een aantal technische aspecten dienaangaande.

Eind februari 2009 heeft het kabinet van de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen beslist om dit dossier nieuw leven in te blazen. Het BIPT heeft daarop het bestaande ontwerp aangepast aan de relevante opmerkingen die de Raad van State geformuleerd heeft over het ontwerp betreffende radiotoegang in de frequentiebanden 3410-3500/3510-3600 MHz en 10150-10300/10500-10650 MHz. Het aangepaste ontwerp werd op 12 maart 2009 toegezonden aan het kabinet van de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen, tezamen met de nodige elementen voor de inspecteur van Financiën.

Op verzoek van het kabinet van de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen stelde het BIPT een nieuwe versie van het ontwerp op waarbij de oorspronkelijk voorgestelde frequentieblokken werden gewijzigd: in plaats van blokken van 5 MHz worden in het ontwerp blokken vastgelegd van 15 MHz die ter veiling zullen worden aangeboden. Het ontwerp van koninklijk besluit werd op verzoek van het kabinet voor raadpleging voorgelegd op 24 december 2009.

De resultaten van de raadpleging werden in aanmerking genomen bij de finalisering van het ontwerp.

Op 25 maart 2010 bezorgde het BIPT zijn advies aan het kabinet van de minister van Ondernemen en Vereenvoudigen.

Het ontwerp werd voorgelegd aan de Raad van State en het BIPT paste het ontwerp aan aan de opmerkingen van de Raad.

Het ontwerp werd inmiddels voorgelegd aan het Overlegcomité dat midden december met het ontwerp instemde. Het uitvoeringsbesluit werd gepubliceerd op 25 januari 2011.

Doelstellingen

Zowel voor de komst van een vierde 3G-operator als voor het openstellen van de 2600 MHz-band, zal het BIPT de nodige veilingsprocedures organiseren.

- Koninklijk besluit betreffende de verlenging van de 2G-vergunningen

Overzicht

Het BIPT is zich ervan bewust dat de gsm-technologie in de komende jaren meer en meer zal worden vervangen door de UMTS-technologie.

Dit houdt uiteraard in dat deze laatste technologie ook zal worden gebruikt in de frequentiebanden die nu worden gebruikt voor gsm en DCS1800.

Deze overgang vergt echter een herschikking van de frequenties in deze banden (wat "refarming" wordt genoemd): voor UMTS zijn immers blokken van 5 MHz nodig en dit in tegenstelling tot gsm. De frequentieblokken die momenteel in de 900 MHz-band toegewezen zijn aan Proximus, Mobistar en BASE moeten daarom worden herverdeeld.

De herschikking van de verschillende frequenties moet gelijktijdig geschieden om elke wederzijdse storing te voorkomen en de frequentiecoördinatie tussen de verschillende operatoren en de buurlanden mogelijk te maken. Daarom heeft het BIPT ervoor gepleit om voor de vergunningen van de mobiele operatoren dezelfde aanvangsdatum te nemen, namelijk 2 juli 2013. De vergunningen van Proximus en Mobistar moesten dus tot die datum worden verlengd. Normaal gesproken zou de vergunning van BASE op die datum verstrijken. Door de stilzwijgende verlenging van de licenties van Proximus en Mobistar tot 2015 t.g.v. van de eerdere vernoemde arresten van het hof van beroep van Brussel van 20 juli 2009 en van 29 september 2009 is deze datum echter verschoven naar 2015.

- Overdracht van gebruiksrechten voor radiofrequenties

Doelstellingen

Wat betreft overdracht van gebruiksrechten is er het koninklijk besluit van 26 februari 2010 betreffende de overdracht van gebruiksrechten voor radiofrequenties die geheel of

gedeeltelijk gebruikt worden voor elektronische-communicatiediensten die aan het publiek worden aangeboden (Belgisch Staatsblad, 16 maart 2010). De wettelijke basis hiervan is artikel 19 van de wet van 13 juni 2005. De gewijzigde Richtlijn 2002/21 (Kaderrichtlijn) voorziet naast de overdracht van gebruiksrechten voor frequenties ook in de mogelijkheid tot verhuur ervan (artikel 9ter). Wanneer artikel 19 van de wet van 13 juni 2005 daaraan aangepast wordt, zal een overeenkomstige aanpassing van het uitvoeringsbesluit nodig zijn die het BIPT mee zal voorbereiden.

- **Wijziging van het koninklijk besluit van 18 december 2009 betreffende de private radiocommunicatie en de gebruiksrechten voor vaste netten en netten met gedeelde middelen**

Overzicht

Het BIPT bereidt een ontwerp van wijziging voor van het koninklijk besluit van 18 december 2009 betreffende de private radiocommunicatie en de gebruiksrechten voor vaste netten en netten met gedeelde middelen. Deze wijziging is bedoeld om de wijzigingen door te voeren die aan dit besluit dienen te worden aangebracht naar aanleiding van het advies van de Raad van State over de ontwerptekst. Deze wijzigingen werden namelijk niet opgenomen in het besluit van 18 december 2009. Tevens worden enkele taalfouten en vergissingen verbeterd. Het BIPT zal ook voorstellen hierbij het verslag aan de Koning te publiceren aangezien dat niet gebeurde bij de publicatie van het besluit van 18 december 2009 op 30 december 2009.

Doelstellingen

Het is de bedoeling om dit wijzigingsvoorstel voor te leggen aan de bevoegde minister wanneer de nieuwe regering aangesteld is.

- **Koninklijk besluit betreffende de toekenning van gebruiksrechten voor radiofrequenties om mobiele telefoniediensten aan te bieden aan boord van luchtvaartuigen**

Overzicht

Het BIPT maakte einde 2006 aan de minister een ontwerp van koninklijk besluit over betreffende de toekenning van gebruiksrechten voor radiofrequenties om mobiele telefoniediensten aan te bieden aan boord van luchtvaartuigen. Het besluit heeft tot doel de voorwaarden te bepalen die moeten worden nageleefd bij het leveren van een

mobieletelefoniedienst aan boord van luchtvaartuigen die over het Belgische grondgebied vliegen. Overeenkomstig artikel 22, eerste lid, van de wet van 13 juni 2005 heeft het BIPT bij besluit van de Raad de voorlopige voorwaarden vastgesteld waaronder deze dienst kan worden aangeboden. Dit gebeurde voor Telenor Mobile Aviation AS (besluit van 26 juni 2006) en ONAIR Switzerland SARL (besluit van 7 augustus 2006) nadat dezen een aanvraag in die zin hadden ingediend. Die voorwaarden worden nu opgenomen in een koninklijk besluit overeenkomstig artikel 22, derde lid, van de wet.

Doelstellingen

Het ontwerp zal opnieuw aan de bevoegde minister overgezonden worden wanneer de nieuwe regering aangesteld is.

Varia

- Koninklijke besluiten i.v.m. de werking van het fonds voor de nooddiensten

Overzicht

Het BIPT heeft het voorbije semester drie ontwerpen van koninklijk besluit voorbereid ter uitvoering van artikel 107, § 5, laatste lid, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie. Deze bepaling handelt over het fonds voor de nooddiensten, bestemd om de kosten voor de nooddiensten te beheren en te vergoeden. Het gaat om kosten gemaakt voor technische aanpassingen van de beheerscentrales van de nooddiensten om identificatiegegevens van de oproeper aangeleverd door de operatoren volgens nieuwe technieken te kunnen verwerken. Deze kosten worden gedragen door de operatoren. De nadere regels voor de werking van dit fonds en de vergoeding van de voornoemde kosten dienen per koninklijk besluit vastgesteld te worden. Het BIPT bezorgde hiertoe informeel drie ontwerpen aan de beleidscel van de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen op 19 mei 2010.

Doelstellingen

Het is de bedoeling om de ontwerpen formeel aan de bevoegde minister te bezorgen wanneer de nieuwe regering aangesteld is.

- **Koninklijk besluit van 12 oktober 2010 houdende de nadere regels voor de wettelijke medewerkingsplicht bij vorderingen door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten met betrekking tot elektronische communicatie**

Dit besluit werd genomen ter uitvoering van artikel 127, §1, eerste lid, 2° van de wet van 13 juni 2005. Overeenkomstig deze bepaling stelt de Koning de technische en administratieve maatregelen vast die aan de operatoren of aan de eindgebruikers worden opgelegd om de oproeper te kunnen identificeren en het opsporen, lokaliseren, afluisteren, kennismaken en opnemen van privé-communicatie mogelijk te maken onder de voorwaarden bepaald door de artikelen 46bis, 88bis en 90ter tot 90decies van het Wetboek van strafvordering en door de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Het besluit is tevens een uitvoering van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Deze wet geeft de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de mogelijkheid om kennis te nemen van gegevens over elektronische communicatie, zo nodig door daartoe de medewerking te vorderen van de operator van een elektronische-communicatienetwerk of een verstrekker van een elektronische-communicatiedienst. Het besluit legt de nadere regels en voorwaarden vast voor het opvragen van deze gegevens.

- **De wet van 29 december 2010 houdende diverse bepalingen**

Door de wijziging van artikel 51, § 2, van de wet van 13 juni 2005 wordt beoogd een kader te creëren waarbinnen het BIPT, voor zover dit noodzakelijk is, kan overgaan tot het opleggen van nationale roaming.

Aangezien het gaat om een uitzonderingsregime, met name een regime dat afwijkt van de marktanalyses, moet minstens aannemelijk gemaakt worden dat de commerciële onderhandelingen tussen de operatoren niet tot een overeenkomst leiden binnen een redelijke termijn. Bovendien is nationale roaming slechts een tijdelijke maatregel die tot doel heeft de marktintrede van de betreffende operator te vergemakkelijken doordat de nationale roaming hem de mogelijkheid biedt om snel een basisklantenbestand uit te bouwen. De bevoegdheid voor het BIPT om nationale roaming op te leggen kan geput worden uit artikel 5.1 van de Toegangsrichtlijn dat de nationale regelgevende instanties, in casu het BIPT, de mogelijkheid biedt om "passende toegang en interconnectie" te waarborgen, - waarbij opgemerkt moet worden dat artikel 2.a van de Toegangsrichtlijn expliciet verduidelijkt dat toegang tot mobiele netwerken voor roaming onder de definitie van "toegang" valt.

Het opleggen van nationale roaming zoals voorzien door artikel 5.1 van de Toegangsrichtlijn is een prerogatief van de regulator, in casu het BIPT. Niettemin zal de Koning bij een in de Ministerraad overlegd besluit en na advies van het BIPT, de nadere regels vaststellen volgens dewelke het BIPT nationale roaming kan opleggen, met name voor wat betreft de termijnen waarover het BIPT beschikt, de operatoren die national roaming moeten toestaan en de operatoren die daartoe recht hebben, met inbegrip van de vereiste minimumontplooiing van het eigen netwerk, de diensten waarop nationale roaming betrekking zal hebben, de duur, de geografische gebieden en zo voort.

Deze wetwijziging werd inmiddels gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 31 december 2010.

- **Voorontwerp van wet tot omzetting van de Europese Richtlijnen 2009/136 en 2009/140**

Overzicht

Op 18 december 2009 zijn twee richtlijnen en een verordening in het *Publicatieblad* verschenen die het nieuwe regelgevingskader vormen dat in nationaal recht moet worden omgezet. Het gaat om Richtlijn 2009/136/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 tot wijziging van Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronischecommunicatienetwerken en -diensten, Richtlijn 2002/58/EG betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie en Verordening (EG) nr. 2006/2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, eveneens de "burgerrechtenrichtlijn" genoemd, om Richtlijn 2009/140/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 tot wijziging van Richtlijn 2002/21/EG inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten, Richtlijn 2002/19/EG inzake de toegang tot en interconnectie van elektronischecommunicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten, en Richtlijn 2002/20/EG betreffende de machtiging voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten, de "beterregelgevenrichtlijn" genoemd en om Verordening (EG) nr. 1211/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 tot oprichting van het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (BEREC) en het Bureau.

Het doel van dit nieuwe regelgevingskader is een betere werking van de telecommunicatiesector via een versterking van de concurrentie en van de gebruikersrechten. Zo streven de bepalingen ernaar de tijd die nodig is om van vaste of mobiele operator te veranderen aanzienlijk te verkorten, de looptijd van de contracten te beperken die de gebruikers aan de operatoren binden en de duidelijkheid ervan te verbeteren; de rechten en de bescherming van de internetgebruikers, de kwaliteit van breedband te verbeteren, alsook de toegang tot de nooddiensten gemakkelijker te maken. Het nieuwe kader wil ook de onafhankelijkheid en de efficiëntie van de nationale regelgevende instanties versterken en de algemene werking verbeteren van de markt voor elektronische communicatie op Europees niveau, waarbij innovatie en investeringen worden aangemoedigd.

Deze teksten moeten in Belgisch recht omgezet zijn voor 25 mei 2011. Het BIPT heeft een voorontwerp van wet tot omzetting voorbereid.

Na een verificatie door een extern bureau in de zomer van 2010 heeft het BIPT op verzoek van de minister de bij dit voorontwerp van wet betrokken overheidsinstanties geraadpleegd.

Op 18 december 2010 werd een openbaar raadplegingsdocument gepubliceerd op de website van het BIPT, op verzoek van de minister. De bijdragen worden verwacht tegen uiterlijk 31 januari 2011.

Doelstellingen

De tekst zal van het voorontwerp van wet zal aangepast worden aan de hand van de openbare raadpleging. Deze tekst zal worden overhandigd aan de nieuwe minister voor telecommunicatie. Het BIPT zal de ontwikkelingen in dit nieuwe wetgevende werk, dat heel belangrijk is voor zijn activiteiten, van nabij volgen.

- Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake telecommunicatie

Overzicht

Op 17 december 2009 heeft de Ministerraad het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector en van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische

communicatie goedgekeurd. Die tekst omvat een groot organisatorisch gedeelte voor het BIPT alsook een deel met betrekking tot de bescherming van de consument. De tekst werd voorgelegd aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State, die een advies heeft verstrekt op 27 januari 2010. Op vraag van het kabinet van de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen werd deze ontwerpwet aangepast aan het advies van de Raad van State nadat de werkzaamheden enigszins onderbroken werden door het ontslag van de regering.

Doelstellingen

De ontwerp tekst zal aan de Koning worden voorgelegd zodat het in het Parlement kan ingediend worden.

6.2. Het samenwerkingsakkoord met de Gemeenschappen

Het BIPT zet de uitvoering van het samenwerkingsakkoord voort en verstuurt elk semester verschillende ontwerpbesluiten aan de respectieve gemeenschapsregulators.

De Conferentie van Regulators van de elektronische-communicatiesector (CRC) houdt tot op vandaag kwartaalvergaderingen om de vier regulators de kans te bieden hun standpunten over de lopende of geplande dossiers van gemeenschappelijk belang uit te wisselen. Tot nog toe werd nog nooit een beroep gedaan op de CRC in het kader van een geschil tussen regulators omtrent een ontwerpbesluit.

Het huishoudelijk reglement van de CRC werd door het Interministerieel Comité ad hoc in december 2010 goedgekeurd.

6.3. Ethische Commissie

In het tweede semester van 2010 heeft de Ethische Commissie, op vraag van het Kabinet van de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen, de genomen beslissingen om tegemoet te komen aan de commentaren van de Raad van State geformaliseerd in een definitief ontwerpKB tot vaststelling van de Ethische Code voor de telecommunicatie en dat ontwerp aan het betrokken Kabinet overgemaakt.

De Ethische Commissie concentreerde zich verder op het voorbereiden van zijn activiteiten, eens de Ethische Code in werking zal treden.

Daartoe:

- stelde het een memorandum op voor de toekomstige formateur van de nieuwe federale Regering;
- analyseerde het de verplichtingen die de wetgeving inzake het taalgebruik aan hem oplegt; er werd terzake onder meer beslist om via de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen een advies te vragen aan de Vaste Commissie voor het Taaltoezicht over bepaalde aspecten van de taalwetgeving;
- werd een discussie geopend over de prioriteiten van de Ethische Commissie en de vertaling ervan in een Mededeling betreffende de behandeling van klachten door het secretariaat van de Ethische Commissie, gebaseerd op artikel 7, §4, van het koninklijk besluit van 1 april 2007 betreffende de procedure voor en de praktische regels in verband met de werking van de Ethische Commissie voor het aanbieden van betalende diensten via elektronische-communicatienetwerken;
- werd een proefprocedure en proefzitting voorbereid op basis van enkele "*dummy-dossiers*" betreffende betalende diensten, aangeleverd door de Ombudsdienst voor telecommunicatie.

Overzicht

Overeenkomstig zijn wettelijke opdrachten heeft het BIPT de activiteiten van de Ethische Commissie voor het aanbieden van betalende diensten via elektronische-communicatienetwerken algemeen functioneel ondersteund en daarvoor een secretariaatsfunctie vervuld.

Daarbij ging het onder andere om:

1. de organisatie en het opstellen van de verslagen van de vergaderingen van de Ethische Commissie;
2. het adviseren van de leden van de Ethische Commissie en de vertegenwoordiger van de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen over het formaliseren van de genomen beslissingen om tegemoet te komen aan de adviezen van de Raad van State

- in een definitief ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de Ethische Code voor de telecommunicatie;
3. het adviseren van de leden van de Ethische Commissie over het memorandum aan de formateur;
  4. het uitvoeren van de gevonden oplossing voor klachten in verband met betaalnummers die de Ethische Commissie ontving, waaronder het doorverwijzen van de klager naar de Ombudsdienst voor telecommunicatie en naar de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie;
  5. het verder voorbereiden van (interne) werkingsregels, onder meer op het vlak van het taalgebruik en de klachtenbehandeling.

Doelstellingen

Het BIPT houdt zich ter beschikking om in samenwerking met de voorzitter en de leden van de Ethische Commissie, te blijven werken aan de projecten inzake de ontwikkeling van de activiteiten van de Ethische Commissie, waaronder het verfijnen van interne werkingsregels (waarbij lering getrokken zal worden uit de proefprocedure en –zitting), het opstellen van een huishoudelijk reglement en van samenwerkingsprotocollen met andere overheden. Het zal ook de gevraagde kaderuitbreiding voor de secretariaatsfunctie verdedigen bij de komende regeringsvorming.

6.4. Antislammingcontroles (artikel 135)

Overzicht

In het verleden weigerde de NV T2 Belgium systematisch de betalingen uit te voeren bepaald in artikel 135, vierde lid, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna, ook : de "WEC"), omdat het de verkoopsmethode die het gebruikte conform artikel 135 van de wet achtte.

In het voorbije semester kreeg het BIPT van de rechtsopvolger van de NV T2 Belgium, de NV Mobistar Enterprise Services (hierna ook: "MES") de nodige informatie om met kennis van zaken een beslissing te nemen in de ter zake geopende inbreukprocedure.

Centraal in de inbreukprocedure stond het gebruik van "Voice Logs" (opnames van verkoopsgesprekken) om de "schriftelijke of op een andere duurzame drager gegeven toestemming van de eindgebruiker" met het activeren van een preseselectiedienst, de overdracht van een internettoegangsdienst of de overdracht van een nummer, bedoeld in artikel 135 WEC, te bewijzen.

In een brief van 24 september 2009 achtte het BIPT dit gebruik van *Voice Logs* in strijd met artikel 135 van de wet van 13 juni 2005⁹ en startte het een inbreukprocedure tegen de NV T2 Belgium door haar, conform het (toen) nieuwe artikel 21 van de wet van 17 januari 2003 betreffende het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, zijn grieven en een beoogd bedrag van de administratieve boete mee te delen.

In zijn schriftelijke commentaren ten aanzien van de meegedeelde grieven had de betrokken operator onder meer opgeworpen dat:

a) vooraleer haar een administratieve geldboete wordt opgelegd, zij de gelegenheid moest krijgen om een einde te stellen aan de overtreding. Dit argument was gebaseerd op artikel 10.2 van Richtlijn 2002/20/EG van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronische communicatienetwerken en –diensten (Machtigingsrichtlijn), zoals van toepassing vóór de wijziging ervan door artikel 3, 6), a) van Richtlijn 2009/140/EG van 25 november 2009; en

b) er in de feiten een einde gesteld was aan de inbreuk door:

1. bewezen betalingen van € 750 per individueel geval aan sommige operatoren;
2. een regeling van de schulden van de betrokken operator op grond van artikel 135, vierde lid, WEC aan één welbepaalde operator op een andere grondslag dan door een rechtstreekse betaling van € 750 per individueel geval.

---

⁹ Om tot dat besluit te komen (i) analyseerde het BIPT onder meer de definitie van een duurzame drager in het regelgevend kader (ook en vooral het regelgevend kader buiten dat van de elektronische communicatie), (ii) betrok het een advies van de FOD Economie van 26 oktober 2006 betreffende de functionele gelijkstelling van een elektronische gegeven toestemming met een op schrift gegeven uitdrukkelijke toestemming in zijn analyse en (iii) weerlegde het het argument van de betrokken operator dat zijn Voice Logs voldeden aan de definitie van een duurzame drager, op grond van (onder meer) de overweging dat nergens bewezen werd dat de opnames van de verkoopsgesprekken aan de eindgebruiker werden gericht zodat hij die informatie kon opslaan, reproduceren en desgewenst kon valideren als zijn uitdrukkelijke toestemming met de activering van een preseselectiedienst of met de overdracht van een nummer of een internettoegangsdienst.

Na bijkomend onderzoek, dat mogelijk werd door het antwoord van Mobistar Enterprise Services (als rechtsopvolger van de NV T2 Belgium) op het verzoek om informatie van het BIPT, heeft het BIPT in dit dossier in het voorbije semester de volgende besluiten genomen:

1. de NV T2 Belgium heeft in het verleden in de 70 geëscaleerde gevallen een overtreding op artikel 135, vierde lid, WEC begaan door de forfaitaire tegemoetkoming van € 750 per individueel geval niet te betalen, onder meer in de gevallen waarin getracht werd een bewijs van de toestemming van de eindgebruiker te leveren aan de hand van een *Voice Log*;
2. de rechtsopvolger van de NV T2 Belgium (met name de NV Mobistar enterprise Services) kan hiervoor, gelet op de noodzaak om het (nieuwe) artikel 21 van de wet van 17 januari 2003 richtlijnconform te interpreteren, niet onmiddellijk beboet worden;
3. MES kan hiervoor ook niet meer op nuttige wijze in gebreke gesteld worden, gelet op de intussen tussengekomen bewezen betalingen ten titel van forfaitaire tegemoetkoming in de zin van artikel 135, vierde lid, WEC, waardoor een eind gemaakt werd aan de verweten overtreding;
4. de inbreukprocedure wordt dan ook stopgezet.

Het BIPT heeft in zijn brief aan MES gepreciseerd dat zijn besluiten in de inbreukprocedure geen afbreuk doen aan de verplichting van MES (als rechtsopvolger verantwoordelijk voor de (vroegere) activiteiten van Tele2) tot het uitvoeren van de specifieke aanbevelingen van de Ombudsdienst gericht aan Tele2 in de 18 (van de 70 geëscaleerde) dossiers, waarin het dossier van de Ombudsdienst werd afgesloten met een dergelijke aanbeveling, indien de voorwaarden daartoe¹⁰ vervuld zijn.

Verder werden verschillende andere dossiers gegroepeerd per vermoedelijke overtreder en, eventueel na actualisatie van de rekeningnummers van de rechthebbende operatoren (gelet op fusies en overnames), geactiveerd.

---

¹⁰ Zie artikel 43bis, §5, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven

Op het ogenblik van het opstellen van dit beheersplan werd bekeken welke dossiers kunnen afgesloten worden en welke in aanmerking komen voor escalatie tot een inbreukprocedure.

Doelstellingen

De dossiers die nog niet gecontroleerd zijn of die nog niet geëscaleerd zijn tot een inbreukprocedure, evenals de nieuwe dossiers, zullen verder afgehandeld worden.

6.5. Controle op de transparantieplichtingen in geval van wijzigingen van de contractuele voorwaarden en prijsverhogingen (artikel 108, §2)

6.5.1. Algemeen

Volgens artikel 108, § 2, van de wet van 13 juni 2005 moet elke operator die zijn tarieven verhoogt of de contractuele voorwaarden wijzigt de abonnee individueel, behoorlijk en tijdig informeren. Hij moet dit minstens één maand voor de wijziging doen. De abonnee heeft dan het recht, indien hij dat wenst, om zijn contract zonder opzegvergoeding te verbreken, uiterlijk de laatste dag van de maand die volgt op de inwerkingtreding van de wijziging of, in geval van tariefstijging, uiterlijk de laatste dag van de maand die volgt op de ontvangst van de factuur die de tariefverhoging invoert. Artikel 108, § 2, vereist ook dat tegelijkertijd met de aankondiging van de tariefverhoging of van gewijzigde contractuele voorwaarden, de operator melding moet maken van het recht van de abonnee om zijn contract kosteloos op te kunnen zeggen als gevolg van de betrokken wijzigingen.

6.5.2. Dossier ten aanzien van Mobistar, wat betreft de tariefverhoging van sommige mobiele-telefonieproducten op 1 juli 2009

De door Mobistar in het eerste semester van 2010 meegedeelde maatregelen om een einde te maken aan de inbreuken op artikel 108, § 2, WEC werden in het begin van het voorbije semester gecontroleerd door het BIPT (cfr. supra 4.3.1.). Op basis van het verslag van de dienst Controle van het BIPT werd het dossier afgesloten.

6.5.3. Dossier ten aanzien van Belgacom, wat betreft de tariefverhoging van sommige van zijn internetabbonementen

In zijn besluit van 28 juni 2010 tot het opleggen van een administratieve boete van € 800 000 aan Belgacom stelde het BIPT dat het opleggen van een boete niet betekent dat Belgacom vrijgesteld is van het nemen van maatregelen om artikel 108, § 2, van de wet van 13 juni 2005 in dit dossier alsnog na te leven.

Het BIPT heeft Belgacom herinnerd aan dit standpunt in een brief en haar gevraagd om binnen een bepaalde termijn de nodige acties te ondernemen.

Het BIPT beoordeelde vervolgens de maatregelen die Belgacom genomen had tengevolge van de brief van het BIPT.

Het dossier werd daarop afgesloten.

6.5.4. De wijzigingen van de algemene voorwaarden van Telenet en andere operatoren

Het BIPT onderzocht ook actief de wijzigingen die sommige operatoren, waaronder Telenet¹¹, aanbrachten aan hun algemene voorwaarden en vooral de manier waarop deze wijzigingen en het kosteloze opzegrecht, aan de abonnees werden gecommuniceerd.

Er werd één controle ter plaatse uitgevoerd (cfr. supra 4.3.1.) en er werden in verschillende dossiers administratieve stappen gezet die kunnen leiden tot het formeel openen van een inbreukprocedure tegen de betrokken operatoren.

6.5.5. Overige dossiers

In het voorbije semester werd de naleving van artikel 108, § 2, ook onderzocht ter gelegenheid van andere prijsverhogingen, waaronder indexaties, en contractswijzigingen.

---

¹¹ In het dossier betreffende Telenet, legde ook Test-Aankoop een klacht neer bij het BIPT; zie persartikel Datanews.be "Test-Aankoop dient klacht in bij BIPT tegen Telenet" van 8 oktober 2010.

Op het ogenblik van het opstellen van dit beheersplan zijn sommige van deze dossiers in een onderzoeksfase en werd er nog geen beslissing genomen over het volgen van een traject naar de eventuele toepassing van een inbreukprocedure. Andere dossiers bleken in orde of hebben niet geleid tot een inbreuktraject om redenen van proportionaliteit en administratieve efficiëntie.

De voornaamste in het voorbije semester getroffen beslissing in deze overige dossiers houdt in dat het BIPT van oordeel is dat de verhoging van de prijs voor het oproepen van een telefooninlichtingendienst niet valt onder het toepassingsgebied van artikel 108, §2.

Doelstellingen

Het BIPT zal in het komende semester:

- een beleid voeren met het oog op het verzekeren – met alle ter zijner beschikking staande middelen – van de volledige naleving van artikel 108, §2 van de wet, ten gunste van de consument;
- toezicht houden op de naleving van artikel 108, § 2, van de wet van 13 juni 2005 naar aanleiding van eventuele nieuwe prijsverhogingen of wijzigingen van de contractuele voorwaarden.

6.6. Naleving van de wetgeving – Controles en inbreukprocedures

6.6.1. Niet afdoende beantwoorden van een verzoek om informatie van het BIPT

Overzicht

Op 14 september 2010 legde het BIPT een administratieve boete van € 12 500 op aan Telenet, wegens het niet of onvolledig beantwoorden van een verzoek om informatie van het BIPT, dat gesteld werd in het kader van de aan de gang zijnde analyse van de breedband- en omroepmarkten.

In zijn besluit van 14 september 2010 overwoog het BIPT dat informatie over producten, processen, plannen, enzovoort, die niet publiek beschikbaar zijn, van groot belang zijn in de besluitvorming van het BIPT en het uitvoeren van zijn wettelijke opdrachten en dat door niet of niet met de nodige zorg te antwoorden op vragen van het BIPT hieromtrent het BIPT belemmerd wordt in het uitvoeren van zijn wettelijke opdrachten. Deze algemene overweging verantwoordde volgens het BIPT dat er een boete opgelegd wordt, om meer discipline terzake te creëren.

In casu had Telenet in het kader van de marktanalyse betreffende de breedbandtoegangsmarkten en de omroepmarkten de werking van het BIPT vertraagd door niet of onvolledig te antwoorden op vragen over de uitrol van een nieuwe technologie (Docsis 3.0). Deze technologie verhoogt de snelheid van het internetgebaseerde netwerk van Telenet in aanzienlijke mate. Het BIPT was in zijn besluit ter zake van oordeel dat Telenet door het BIPT niet of onvolledig te informeren het BIPT gedurende de duur van de overtreding (6 à 8 weken) op verkeerde pistes gezet had in verband met de evolutie van zijn Internetproducten.

Doelstellingen

Het BIPT zal er actief op toezien dat de informatie die aan de operatoren gevraagd wordt (bv. in het kader van de jaarlijkse opvraging van statistische gegevens over de Belgische telecommarkt) tijdig en in de gevraagde mate van detail aan hem bezorgd wordt. Indien dit niet gebeurt, zal het BIPT niet nalaten om - om dezelfde redenen als hierboven geschetst – sanctionnerend op te treden.

6.7. Geschillen

Tijdens het tweede semester van 2010 werden 4 beroepen ingesteld tegen de besluiten van het BIPT.

1. KPN Group Belgium NV en Mobistar NV hebben vorderingen tot nietigverklaring en tot schorsing ingesteld tegen het besluit van de Raad van 29 juni 2010 betreffende de definitie van de markten, de analyse van de concurrentievoorwaarden, de identificatie van de operatoren met een sterke machtspositie en de bepaling van de passende verplichtingen voor markt 7 – gespreksafgifte op afzonderlijke mobiele netwerken. Belgacom NV heeft als tussenkomende partij opgetreden in dat geschil.
2. Belgacom NV heeft een vordering tot nietigverklaring ingesteld tegen het besluit van de Raad van het BIPT van 28 juni 2010 tot het opleggen van een administratieve boete aan Belgacom wegens de niet-naleving van artikel 108, § 2, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie.
3. Belgacom NV heeft een vordering tot nietigverklaring ingesteld tegen het besluit van de Raad van 3 augustus 2010 betreffende BRUO rental fee.

4. KPN Group Belgium NV heeft een vordering tot nietigverklaring ingesteld tegen het besluit van de Raad van het BIPT van 10 augustus 2010 houdende vernieuwing van het besluit van 11 augustus 2006 betreffende de analyse van markt 16: gespreksafgifte op elk mobiel netwerk. KPN heeft aan het BIPT meegedeeld dat het zal afzien van dat beroep.

In die periode zijn twee belangrijke arresten uitgesproken:

1. Bij arrest van 7 september 2010 heeft het hof van beroep van Brussel het besluit van 22 april 2009 inzake de methode voor verdeling van de kosten betreffende de gegevensbank van het sociale element van de universele telecommunicatiedienst alsook betreffende de specifieke berekeningselementen voor de jaren 2006-2007, nietig verklaard.
2. Bij arrest van 15 september 2010 heeft het hof van beroep van Brussel een tussenarrest uitgesproken betreffende de samenstelling van het administratieve dossier van het BIPT in het kader van de vorderingen tot nietigverklaring en tot schorsing van het besluit van de Raad van 29 juni 2010 betreffende de definitie van de markten, de analyse van de concurrentievoorwaarden, de identificatie van de operatoren met een sterke machtspositie en de bepaling van de passende verplichtingen.

6.8. Europese coördinator

Overzicht

In het kader van de bevordering en de follow-up van de omzetting van de Europese richtlijnen door België is voor elke overheidsdienst op federaal niveau en op het niveau van de gedefedereerde instanties een Europese coördinator aangewezen. Voor het BIPT wordt de functie van Europees coördinator vervuld binnen de juridische dienst.

Alle Europese coördinatoren komen om de twee maanden bijeen onder leiding van de FOD Buitenlandse Zaken in een proactieve werkgroep, die de richtlijnen analyseert vanaf het stadium van het voorstel. De bevoegde departementen en/of de departementen die de leiding nemen voor

de omzetting, worden voor elke richtlijn bepaald. Ook andere nuttige gegevens, zoals de identificatie van de dossierbeheerder op het niveau van de Belgische overheid worden tijdens deze vergaderingen verzameld.

In het kader van de voormelde activiteiten in verband met de omzetting beheert de FOD Buitenlandse Zaken de databank "Eurtransbel". Het doel daarvan is de vorderingen aan te geven in de omzetting van de richtlijnen in Belgisch recht. De database wordt bijgewerkt door de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU en door de Europese coördinatoren. De database dient echter alleen voor intern gebruik door de betreffende overheden. Wat het resultaat van de omzetting betreft, notificeert de Europese coördinator nationale maatregelen ter uitvoering van de richtlijnen aan de Europese Commissie. Deze notificaties geschieden ook via een elektronische database die op het niveau van de Commissie wordt beheerd. Zo notificeerde het BIPT begin januari 2011 de nationale uitvoeringsmaatregel van Richtlijn 2008/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 februari 2008 tot wijziging van Richtlijn 97/67/EG wat betreft de volledige voltooiing van de interne markt voor postdiensten in de Gemeenschap. Deze richtlijn werd namelijk omgezet door de wet van 13 december 2010 tot wijziging van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector en tot wijziging van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten (Belgisch Staatsblad, 31 december 2010).

Doelstellingen

De juridische dienst zal de functie van Europees coördinator ter harte blijven nemen.

6.9. Het BIPT, mediaregulator

Overzicht

Op 5 november 2008 had Almaghreb TV, als Arabische zender, van het BIPT de vergunning gekregen om voor 9 jaar omroepactiviteiten uit te oefenen in het tweetalige Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Sinds eind januari 2011 is Almaghreb TV te zien voor alle Brusselse tv-kijkers die zijn geabonneerd op Belgacom TV. De bevoegdheid van het BIPT om de inhoud van

televisieprogramma's te reguleren, die totnogtoe slechts een theoretische bevoegdheid was door een gebrek aan daadwerkelijk actieve omroepinstellingen, krijgt nu dus vorm. Het BIPT zal voor de geschikte controlemiddelen zorgen.

Er werd een ad-hocgroep opgericht vanuit de verschillende pools van het BIPT om de mediaopdrachten te vervullen.

Doelstellingen

De ad-hocgroep zal de dossiers behandelen die hij reeds heeft ontvangen, zoals een "*must carry*"-verplichting van RTBF3. De ad-hocgroep zal de lijst van bestaande operatoren aanvullen die aan ons regelgevingskader zouden moeten worden onderworpen. De groep zal ook de verplichtingen en bevoegdheden van het BIPT verfijnen en zal ervaringen van zijn collega's-gemeenschapsregulators verzamelen om de controle van de inhoud zo goed mogelijk uit te voeren.

7. BOEKHOUDING, PERSONEELSDIENST EN HUMAN RESOURCES

7.1. Boekhouding

Het BIPT zal in het voorjaar de nodige begrotingsaanpassing 2011 voorstellen die een vlotte implementatie van zijn strategisch plan moet mogelijk maken. Het is de bedoeling dit te realiseren binnen een globaal budgettair kader, waarbij een starteffect moet kunnen worden gerealiseerd.

Om voorbereid te zijn op de implementatie van de wet van 22 mei 2003 houdende de organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de Federale Staat heeft het BIPT een ontwerp van koninklijk besluit voorbereid dat de precieze nadere boekhoudkundige en budgettaire regels vastlegt die door het BIPT moeten worden nageleefd. Dit nieuwe koninklijk besluit dat in werking treedt zodra de voornoemde wet op het BIPT van toepassing wordt, zal het huidige koninklijk besluit van 10 januari 2006 tot vaststelling van de budgettaire en boekhoudkundige regeling van het Belgisch BIPT voor postdiensten en telecommunicatie vervangen.

Tenslotte wordt er ook een financieel budgettaire regeling uitgewerkt in een correct juridisch kader voor de inning en de administratieve verwerking van de eenmalige betalingen – al dan niet in gespreide vorm uitgevoerd – door eventuele nieuwe operatoren op de telecommarkt. In het bijzonder gaat het hier om een mogelijke vierde operator in de 3G-band, om de veiling van vier licenties in de 4G-band en om de verlenging van de 2G-vergunningen.

De komende maanden zal de dienst boekhouding ook de testen voor de elektronische verwerking van inkomende facturen afronden. Concreet zullen alle inkomende facturen niet langer in papieren vorm ter goedkeuring worden voorgelegd, maar zullen ze automatisch verwerkt worden en vervolgens elektronisch goedgekeurd worden door de bevoegde personen binnen het BIPT. De nodige opleiding hiervoor zal gegeven worden door de medewerkers van de dienst boekhouding.

7.2. Human resources en personeelsdienst

In uitvoering van het strategisch plan herschikt het BIPT zijn diensten en groepeerde ze tot functionele pools. Deze operatie wordt in het voorjaar 2011 voortgezet via interne verschuivingen die gebeuren op vrijwillige basis. Aan het personeel wordt de kans geboden zich kandidaat te

stellen voor betrekkingen die hen in het bijzonder interesseren. Dit alles geschiedt in overleg met de vakorganisaties.

In een bijkomend luik wenst het BIPT door een aantal gerichte aanwervingen, in het bijzonder in het niveau A, de slagkracht van de regulator te verhogen, ook in een internationale context, alsook zijn rol in de Ethische Commissie te kunnen invullen. Hiervoor moet de personeelsformatie worden aangepast.

In 2010 werd het dossier van de taaltrappen en van het taalkader afgerond: het akkoord van de Vaste commissie voor Taaltoezicht werd verkregen voor beide ontwerpen van koninklijke besluit. Zodra de politieke situatie is gedeblokkeerd kunnen deze ter ondertekening worden voorgelegd. In dezelfde lijn mag ook het ontwerp van ministerieel besluit worden geplaatst dat vaststelt welke graden via bevordering toegang geven tot het niveau A.

Inzake de in twee fasen geplande wijzigingen aan de personeelsstatuten, werd voor fase één overeenstemming bereikt met de vakorganisaties en ligt het dossier klaar om, via de vertegenwoordiger van de Minister van Begroting, verstuurd te worden naar de heer Minister. Ook hiervoor wordt nog gewacht tot de periode van "lopende zaken" is afgelopen.

Fase twee bevat enerzijds een aanpassing van het beoordelingsstelsel en anderzijds het door de syndicale organisaties geëiste telecompakket. Zoals destijds was afgesproken werd het sinds 2007 ingevoerde beoordelingsstelsel in het najaar 2010 in een overleg met de vakorganisaties geëvalueerd. De werkgroep hierover kwam tot eensgezinde conclusies die vooral een vereenvoudiging van het stelsel moeten mogelijk maken, met behoud van de ingebouwde waarborgen voor het personeel. In 2011 zal dit in een koninklijk besluit worden vastgelegd die een aanpassing vormen van zowel het administratief als het geldelijk statuut.

Over het telecompakket zullen in het voorjaar van 2011 nog verdere verkennende gesprekken met de vakorganisaties worden gevoerd op basis van het voorstel dat door BIPT aan de werkgroep werd voorgelegd.

Gehoopt wordt dat zowel het koninklijk besluit houdende de overdrachtsmodaliteiten voor de personeelsleden van de Ombudsdienst voor de postsector, dat eerstdaags ter ondertekening zal worden voorgelegd aan zijne Majesteit, als het wetsartikel (in het ontwerp van wet houdende diverse bepalingen) dat een juridische basis moet geven voor het overplaatsen van de vijf bij het BIPT tewerkgestelde personeelsleden van de vroegere Dienst Kijk- en Luistergeld naar het BIPT, in de eerstvolgende maanden afgerond zullen kunnen worden.

Wat de definitieve overname betreft van de DKL-ambtenaren die ter beschikking van de FOD Financiën werden gesteld, diende de piste om dit te realiseren via een conventie tussen de FOD en het BIPT, te worden verlaten na bespreking met de FOD Personeel en Organisatie. In samenwerking met de FOD Financiën zal nu getracht worden om ook hiervoor een juridische basis te creëren in een wetsartikel, waarna de overdrachtsmodaliteiten vastgelegd kunnen worden bij koninklijk besluit.

7.3 Dienst Opleidingen

Het bestuur van het BIPT heeft in zijn strategisch plan het belang gepreciseerd dat het hecht aan de knowhow van het personeel van het BIPT en heeft aangegeven dat er initiatieven zouden worden ondernomen om voortdurend verder te bouwen aan die kennis.

Daartoe werd de dienst Opleidingen nieuw leven ingeblazen op 1 november 2010.

Concreet werd een strategie voor de werking van die dienst gedefinieerd, een strategie die in het eerste semester van 2011 ten uitvoer zal worden gebracht. Deze omvat meer in het bijzonder:

- werken met Single Points of Contact die de verschillende diensten van het BIPT vertegenwoordigen. Deze zullen worden betrokken bij de definiëring van de opleidingen die nodig zijn voor hun dienst.
- het mogelijk maken van individuele initiatieven voor opleidingsaanvragen.

Overigens hebben twee grootschalige opleidingen de aandacht van deze dienst getrokken:

- een gevorderde economische opleiding, op het vlak van regulering, voor de economen en juristen;
- een technische opleiding – inleiding tot digitale telecommunicatie – voor de techniciens en technische sectiechefs van het BIPT.

Voor deze twee opleidingen werd reeds een prospectie uitgevoerd. Er wordt naar gestreefd om deze twee opleidingen te laten plaatsvinden in de loop van 2011, nadat de verschillende vereiste procedures voor de verwerking van de dossiers zijn doorlopen.

Er wordt eveneens gekeken naar een derde opleiding "*Project Management*" die zou moeten worden gegeven in 2011.

De dienst Opleidingen zal verder vorm worden gegeven, op alle vlakken (strategisch, organisatorisch, administratief) tijdens het eerste semester van 2011.

Afkortingenlijst

ADSL: Asymmetric Digital Subscriber Line

ATM: Asynchronous transfer mode

BEREC : Body of European Regulators for Electronic Communications

BRIO: Belgacom Reference Interconnect Offer

BROBA: Belgacom Reference Offer Bitstream Access

BROTSoLL: Belgacom Reference Offer for Terminating Segments of Leased Lines

BRUO: Belgacom Reference Unbundling Offer

CB: Citizens' Band

CEPT: Europese Conferentie van de Administraties van Post en Telecommunicatie

CERP: Comité européen de réglementation postale (Europees Comité voor postregulering)

CERT: Computer Emergency Response Team

COCOM: Communications Committee

Comixtelec: Commission mixte des télécommunications of gemengde commissie voor telecommunicatie

CPS: Carrier Pre-Selection

CRC: Conferentie van Regulators van de elektronische-communicatiesector

CSC: Carrier Select Code

RSC: Radiospectrumcomité

DCS: Digital Communication System

ECC: Electronic Communications Committee of Comité voor elektronische communicatie

EFIS: ERO Frequency Information System

EMC: elektromagnetische compatibiliteit

ENISA: European Network and Information Security Agency (Europees agentschap voor de veiligheid van de netwerken en informatie)

ERG: European Regulators Group

ETSI: European Telecommunications Standard Institute (Europees Normalisatie-instituut voor Telecommunicatie)

GAC: Governmental Advisory Committee

GMDSS: (Global Maritime Distress and Safety System) een wereldwijd maritiem hulp- en noodstelsel

GOC: General Operator's Certificate

GSM: Global System for Mobile communications

GSM-R: Global System for Mobile communications – Railways

IARN: International Audiotex Regulators Network

ICANN: Internet Corporation for Assigned Names and Numbers

IP: Internet Protocol

IRG: Independent Regulators Group

ISP: Internet service provider

KPI: Key Performance Indicators: sleutelindicatoren inzake prestatie

M2M : machine to machine

Mms: Multimedia Messaging Service

MSS: Mobile Satellite Services

MTR: Mobile Termination Rate

NCS: Nationale dienst voor de Controle op het Spectrum

NGN: Next Generation Network

NRI: nationale regelgevende instantie

SMP: (Significant Market Power): met een sterke machtspositie

ROC: Restricted Operator's Certificate

RSPG: Radio Spectrum Policy Group

R&TTE: Radio and Telecommunications Terminal Equipment

SLA: Service Level Agreement

SLIM: Simpler Legislation for the Single Market

SMS: Short Message Service

SRC: Short Range Certificate

TCAM: Telecommunications Conformity Assessment and Market Surveillance

TETRA: TERrestrial TRunked RAdio

ITU: Internationale Telecommunicatie Unie

UMTS: Universal Mobile Telecommunications System (universeel systeem voor mobiele telecommunicatie)

UPU: Universal Postal Union of Wereldpostvereniging

VAS: Value-Added Service

VDSL: Very High Rate DSL

VoIP: Voice over IP

WACC: Weighted Average Cost Of Capital (gewogen gemiddelde kapitaalkosten)

WAPECS: Wireless Access Policy for Electronic Communications Services

WBA: Wholesale Broadband Access

WG: werkgroep

Wifi: Wireless Fidelity

WRC: World Radio Conference